

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilatkozati petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, március 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Budapest földgáz világítása.
- Tisza István gróf a vármegyei tisztviselőkért.
- Leikészelkeltetés csendőrszuronnal.
- Agyoniótt ezredparancsnok.
- A kellemetlen kibic.
- Kltaszított lelcenek.
- Apponyi meghívása a közjogi katedrára.
- Bezárták az aradi középiskolák konviktusát.
- Aradmegyei lókereskedők a román kormányhoz.
- Vallottak a zenész-örmeister gyilkosai.
- Miért lett öngyilkos Hirschler tanár fia?

Csehek és németek.

Arad, március 29.

A Reikszrátot tegnap bizonytalan időre elnapolták. Nem tud munkaképesse válni a bécsi Reikszrát. A Bienerth-kormány éppen úgy, mint számtalan elődje, kínos küzdelmet folytat az obstrukcióval. Ausztria a technikai obstrukció hazája. A csehek meg a németek találták ki azokat a ravaszkodásokat, amelyekkel a parlamenti házszabályokat kijátszani, megkerülni lehet. Egyes pártsoportok a szó teljes értelmében megszarolják a kormányt egy-egy kis jól rendezett parlamenti anarkiával és hol a csehek, hol a németek osztózkodnak a zsákmányon, amely természetesen mindig anyagi érdekeket elégít ki egy-egy oldalon; az egyetemes közérdek rovására, a dolgozó társadalom minden osztályának megterhelésével.

Most a németek vannak többségben és tekintve, hogy Vilmos császár

hatalma most egész Európában feltétlenül elismert hatalom, nagyon valószínű, hogy Ausztriában a szláv elemek mostanában egyhamar uralomra jutni nem fognak. Az osztrák kormánynak erős eszközei vannak, amelyekkel a maga akaratát érvényesíteni tudja. Elnapolhatja, feloszlathatja a képviselőházat és az állami szükség-törvény alapján rendeleti uton kormányozhat mindaddig, míg a parlamenti többségnek módja nem lesz a megnyilatkozásra.

Tehát az osztrák parlamenti forradalom is olyan, mint minden más ország obstrukciója: alkalmas arra, hogy törvénytelen állapotot teremtsen; de nem alkalmas arra, hogy valamit alkosson, vagy hogy az akaratát érvényesíteni tudja.

Pedig Ausztriában korlátlan általános választójog van, amelyről azt mondják itt nálunk, hogy olyan elemeket vinne a parlamentbe, amelyek nem obstruálnának, mert kisebbségi zsarnokságtól undorodó népakarat nem engedné meg az alkotmányrombolásnak ezt a megvetésre méltó formáját.

Az osztrák parlamenti viszonyok súlyosan rácsafolnak erre az elméletre. Bizony, hogy a legdurvább osztályérdekek tombolnak az osztrák Reikszrát tanácskozásaiban és hogy az osztrák parlament éppen úgy nem ér rá a dolgozó társadalom érdekeivel foglalkozni, akárcsak a magyar parlament.

Azért különb a helyzet Ausztriában mégis mint nálunk, mert odaát a Lajtán túl kitűnő adminisztráció van, az osztrák közigazgatás az egész világon híres és dacára annak, hogy erősen bürokratikus, megközelítően sincs az osztrák lakosság annyi közigazgatási zaklatásnak kitéve, mint a magyar lakosság.

A mi közigazgatásunknak majdnem minden intézménye osztrák mintára készült; de az intézmények végrehajtásában a magyar közigazgatási apparátus, a bürokrata copfokat ápolja gondosan és ezektől nem tudja meglátni a gyakorlati életet. Az osztrák közigazgatás a bürokratikus formák értelmét, célját pontosan ismeri és gyakorlatból tudja már, hogy hol kell ezeket mellőzni, hol kell hozzájuk ragaszkodnia.

Az egyes polgár ember anyagi és erkölcsi érdekét az osztrák bürokrácia soha meg nem sérti, jobban vigyáz erre, mint a saját életére. A magyar adminisztráció ellenben a saját felelősségi teoriájára vigyáz nagyon és semhogy a léniából kilépjen, inkább megsérti az egyes polgár ember anyagi és erkölcsi érdekét is.

Ez a közigazgatási akkurátosság benne van az osztrák közélet révén és ezért az osztrák politikában is sokszor tapasztaljuk, hogy a legnagyobb forrongások idején is nyomban csend és egyetértés támad még a

Szerelmi ügyvitel.

Irtó: Vértessy Gyula.

A dolog úgy esett, hogy a minap, majdnem egy időben két levelet kaptam otthonról, a pátriából. S ezt a két levelet intéztem én el olyan kitűnően, hogy akár patentet kérhetnék rá.

A két levél:

I.

Kedves bácsikám! Azt mondják, hogy te értesz valamit a szívügyekhez. Nagy praktiszod van benne. Elvégre jó régóta kalózkodol ezen a téren. (Szemtelen kis fruska!) Hát érthetsz hozzájuk valamit. Sokat tudom, hogy te sem érthetsz, csak annyit, amennyit egy szegény férfitől kívánni lehet, aki, ha legjobban ismeri is az eféléket, hát legfeljebb úgy ismerheti, mint valami földi csillagász a Merkurt.

Hanem nálam mindenesetre jobban ismerheted a Merkúr bolygót, akarom mondani a szerelmet. Mert bizony isten, velem először történik meg, hogy attól félek, hogy beleszerettem valakibe.

Nem tudom bizonyosan, úgy van-e, mert eddig eszembe se volt megszeretni valakit, azért akarok tőled tanácsot kérni afelől, hogy amit én érzek, szerelem-e, és ha az, hogy akkor mit csináljak vele?

De hadd kezdem előlről.

Multkori levelemben azt irtam, — ha

ugyan emlékszel még rá, mert azt is hallottam ám rólad, Gyuszi bátyám, hogy mindent hamar el szoktál feledni, — azt irtam, hogy végre foszladozni kezd életem borus ege, (ugye, szép költői kifejezés volt?) mert mutatkozni kezd egy valamire való fiatalember, aki talán enyhíteni fogja ezt a vidéki szomorúságot. Ugy is történt. Ő az egyedüli, aki itt a boszton tudja, a többi mind dreisrittez és ráfogja, hogy az a boszton. De ez tudja. Ami igaz: igaz. En nem akarom letagadni az előnyeit. De a gorombaságát se hallgatom el. Egyedül jöttem ki a templomból, ő kint állt és nem csatlakozott hozzám. No hát, ez a legnagyobb gorombaság, legmagasabb fokú szemtelenség!

Egyszerre vége lett a róla táplált minden jó véleményemnek! Pedig sajnálom, már csak miattad is. Mert neked jó barátod. Hiszen főleg ezért is fogadtam szívesen. Azaz, hogy azért, mert a szivességemet előljárójában megérdemelte. Igen, eleintén egész derék, szeretetreméltó embernek mutatta magát. Olvasott, művelt embernek, aki amellet, hogy sokat tudott, nem volt se száraz, se pedáns. Nem fitogtatta örökösen a tudását, nem tartott lexikoni előadásokat, mint ez a többi idevaló tudós ur, aki, ha részletekben nagynehezen lerakja Kolozsvárott a doktorátusokat, hát úgy viseli magát, mint valami egyetemi dékán.

Ez a te barátod egészen másforma volt. Reám mindig azt a benyomást tette, mintha valami Jókai féle regényhősnek indult volna.

Gyöngéd, bátor, jólelkű és erélyes; okos, de szerény, igazi férfi. De olyan igazi férfi, aminő csak a regényekben szokott lenni. Ott is csak a Jókai regényeiben.

Hallottam a háziasszonyától, akinél lakik, hogy Hektor sebes lábát (van egy gyönyörű vizslája, azt hívják Hektornak), úgy ápolgatta, mint valami vereskeresztes ápolónő, de közben az egyik hencgő szolgabírócskának majd kétévágta a karját (miattam párbajozott vele, mert az azt mondta rólam, hogy engem azért hoztak ide, hogy férjhez adjanak.)

No, azt is kikotyogtam, pedig dehogy is akartam neked megírni, hogy Gabi értem verekedett! Különben most már megírhatom. Ugy is vége mindennek. És ő most már úgy se fog többé értem verekedni. Ne is cselekedjék, mert ez egyszer is belebetegedtem attól való féltében, hogy hátha neki is baja esik, pedig tudtam, hogy úgy viv, mint egy kisisten!

Viv is, tenniszezik is mesésen! És nagyon szerűen táncol. Mulatni is tud, urasan, gavalérosan, de nem dönti magába az italt, mint az a többi itteni alak; se nem issza le magát a sárgaföldig, csak a nobelspiccig és akkor még kedvesebb.

Jókedvű, vidám legény volt a Gabi, de akivel amellet Karthauziról is lehetett beszélni, meg Nietzsche-ről is. És Taine-ról is; az irodalomfilozófiáról is. Vajjon rajta s rajtam kívül olvasta-e itt valaki Eötvöst, vagy Taine-t?

És most végre kiszült, hogy ez a férfi is, akit már imádni kezdtem, csak olyan komisz

Reikszrátban is, ha egyesek vagy egyes csoportok anyagi érdekei, a további forrongások miatt sérelmet szenvednének.

A nyelvkérdés, vagy egy gimnázium kérdése lecsillapodhatatlan izgalmakat okoz; de az őrési forgalom, vagy a cukor adó kérdéseiben vagy ehhez hasonló kérdésekben az osztrák képviselő urak példás egyértelemmel tudják megegyeztetni a véleményeket. Mikor pedig még az ilyen kérdések sem kerülhetnek napirendre, — az osztrák kormány elintézi ezeket a 14. §. alapján, mert tudja, mert tisztában van azzal, hogy a parlamenti többség, ha majd szóhoz juthat, törvényesíti eljárását.

Ezuttal a cseh miniszteri tárcákért folyt volna a kormánybuktató obstrukció, mely eksz-leks állapotot akart teremteni. Bienerth miniszterelnök ugy akadályozta meg az ex-lexet, hogy előbb elnapolta a Ház üléseit, később pedig feloszlatja a Reikszrátot és elrendeli az új választásokat.

Ugy látszik, nem fél az általános, titkos és egyenlő választójogban keletkezett közhangulattól, — ugylátszik, hogy ez a közhangulat ez idő szerint nem kedvez a szláv uniónak, nem sokat törődik a csehek követeléseivel. Bizonyosan oka van rá Bienerthnek, hogy miért bizik ebben, — minket az egész ügyből az a tanulság érdekel, hogy az osztrák általános titkos választójog parlamentjét éppenséggel nem látjuk irigylésre méltónak, főleg pedig nem látjuk olyanoknak, amilyenek azt itthon nálunk nagy ideálisták lefestik. Az a tanulság továbbá, hogy az általános, titkos és egyenlő választási jog billentyűin is éppen úgy szokás zongorázni, mint a másik zongorán, melynek szintén megvannak a maga billentyűi. Az a tanulság végül, hogy a történelmi materializmus parlamentjét három miniszteri tárca érdekli, lelkesíti és izgatja; de ennek a par-

lamentnek a napirendjén sem tud szóhoz jutni a dolgozó társadalom akarata.

Beszéljünk-e még arról is, hogy most a meginduló új választási harcban mik lesznek a küzdelem rugói? Talán az általános népjólét? Talán nagy gazdasági kérdések, melyek az osztálykülönbségek megszüntetését célozzák? Talán a hadsereg lefegyverzése, a fogyasztási adók megszüntetése, vagy a termelési eszközök kollektivizálása?

Nem. A cseh-német háborúság lesz — ez a maga rideg értelmetlenségével. Egy nacionalista belső forogás lesz ez a választás, melyben a csehek is, a németek is a maguk hegemoniáját akarják majd uralomra juttatni.

A társadalmi szabadgondolkodók a demokrata internacionálisták ezt akarják talán? Dehogy. Mindenre gondoltak, csak arra nem.

Tessék most elképzelni, hogy mi történik Magyarországon, ha az általános titkos és egyenlő választójog alapján kitörne egy ilyen háború a magyarok és a nemzetiségek közt?

Magyar-szerb egyezmény. Budapestről jelentik: *Forgách* János gróf belgrádi osztrák-magyar követ és *Milovanovits* dr. szerb külügyminiszter között még tavaly tárgyalások indultak meg a konzuláris egyezmény, a jogsegélyezés, a bűnösök kölcsönös kicserélésére vonatkozó egyezmény megújítása tárgyában. A tárgyalások eredményesen végződtek, a két kormány hozzájárult és az egyezményeket holnap írják alá Belgrádban. E célból *Tóry* Gusztáv államtitkár ma Belgrádba utazott, hogy a kormányt képviselje.

Béke Oroszország és Kína között. *Szentpétervárról* jelentik: Az orosz-kinai konfliktus véget ért. Az orosz külügyminiszter teljesen kielégítőnek tartja Kína jegyzékét s ezzel a már-már kitörni készülő orosz-kinai háború lekerült a napirendről.

fráter, mint ti többiek mindnyájan, teremtés híres remekei!

Most már megírhatok neked mindent. Mert az én szép álmomnak már mindörökre vége lett! Mert a te Gabid egy haszontalan, nyomorult férfi, akiből ki kellett volna ábrándulnom, még ha ezerszer jobban szerettem volna is, mint ahogy szerettem.

Az utolsó bálon történt: a megyebálon. Majd minden négyesem az övé volt. Pedig előzőleg szemtelenül viselte magát. Egész a bál előtti estéig nem kért tőlem táncot. Én pedig sorra kikoszorúztam már mindenkit, várva, hogy ő kérje el a táncimat. Csak az utolsó este kérdezte, hagytam-e neki táncot?

— Mindent, — feleltem.

— Akkor mind az enyém, — kiáltotta örömmel.

— Jó, jó, de előbb számoljunk, urfi! Miért nem kért maga előbb táncot?

— Nem mertem! Azt hittem, tartogatja valami külömb legénynek, valami ficsur mánáskának vagy valami firtlinek.

— Hát maga azt hiszi, hogy nekem ilyenek kellene? Igazán megérdemelné, hogy megbüntessem, egyet se táncoljak magával.

De olyan szépen kért, hogy mégis majd minden táncomat vele táncoltam.

Bál után, mikor lekisért a kocsinkhoz a lépcsőház egy kanyarulatánál, míg a mamák hátramaradtak, egyszerre csak elkezdett beszélni arról, hogy ő mennyire szeret engem. Ekkor egyszer beszélt róla. Talán azért is szerettem én

ugy belő, hogy ő ennyi ideig hallgatott? Mikor beültünk a kocsiba, elkérte a mellesokromat. Ugy-e, nem illett, hogy odaadtam. De nem tudtam megtagadni tőle. Mikor odsadtam, az ajkához emelte. Megesókolta az én hervadt kis virágjaimat.

Ez úgy meghatott, hogy azt mondtam neki, üljön be ő is, majd hazaviszük. Mig felszaladt a téli kabátjáért, a mama rosszul nevelt szemtelen leánynak nevezett, de mit bántam én, boldog voltam, hogy még vele lehetek pár percig.

A mama oly féltékenyen és haragosan nézett ránk, mint valami áspiskigyó, de azért Gabi talált rá módot, hogy a kezemet megfoghassa a lábunkra terített pokróc alatt.

Jaj, bácsikám, én ki se mondhatom, micsoda gyönyörűséget éreztem, mikor a keze egy pillana'ig a kezemet simogatta, lágyan, szelíden bizsergetően, mintha minden gyöngédsége ott lett volna az ujjai hegyében.

Hát még, mikor kiszálltunk a kocsiból s míg a mama előre ment, ő egy alkalmas pillanatban, míg a boát igazgatta a nyakamon, megcsókolta a hajamat.

Ugy tettem, mintha nem vettem volna észre, pedig a szívem úgy dobogott az örömtől, hogy majd felpattantotta a derekam selymét.

Szidhatott azután a mama egész lámpaeloltásig, hogy mit kezdek én azzal a koldus kis hivatalnokoskával, mikor még a főispán fia is elvenne, ha akarnám, bántam is én a mama

Budapest földgáz világítása.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 29.

Minden politikánál érdekesebb *Lukács* László pénzügyminiszternek az a kijelentése, hogy a kissármási földgázot okvetlenül felhasználják a főváros világítására és ezzel módot nyújt az egész országnak, hogy az értékes kincset a legjobb belátása szerint gyümölcsösztesse. Ez az örvendetes esemény az egész Ház osztatlan tetszésével találkozott.

Az ülés nagyobb részét a horvát kérdés foglalta le, mert a Ház a horvát miniszterium költségvetését tárgyalta *Polónyi Dezső* másfél óras beszédet mondott. Utána *Pejacsevics Tivadar* gróf magyarul, *Paprakovics György* pedig horvátul felelt *Ostfy* és *Polónyi* felszólalásaira. Majd pedig a miniszterelnök mondott rendkívül figyelemmel és tetszéssel fogadott beszédet. A karzatnak külön érdekessége volt, az újságírók jobboldali karzatán ugyanis ott ült *Zagorka Mariska*, a zágrábi „*Obzor*” női politikai munkatársa, akinek a jelenléte arra enged következtetni, hogy a horvát vita széles mederbe terelődik.

Az ülésről következőket jelenti tudósítónk: Az ülést *Kabos Ferenc* alelnök vezette.

Az interpellációs könyvbe *Sümei Vilmos* az erdélyi földgáz sürgős értékesítése ügyében jegyzett be interpellációt. *Szmrecsányi György* interpellációja a pool ügyében elmarad.

A Ház úgy határozott, hogy délután félkét órakor tér át az interpellációkra.

(A költségvetés.)

Soron a kisebb tárcánál a horvát belügyi igazgatás költségei vannak.

Polónyi Dezső ismertette Horvát- és Szlavonorságok közjogi történetét és viszonyukat Magyarországhoz. A történetben sehol sem volt példa arra, hogy Horvátországot önálló államnak tekintették volna. Mikor 1868-ban megalakították a XXX. törvénycíkket, Horvátországban általános öröm tört ki, mint ezt a felolvasott akkori lapközlemények igazolják. Pedig ebben a törvénycíkkben sokkal kevesebb önállóság van biztosítva, mint a mennyit ma a horvátok követelnek és amennyit *Tomasics* horvát bán könyve Horvátország részére igényel.

Tomasich bán könyve teljesen helytelen alapon, absolute nem hiteles okmányok nyomán készült és Horvátországot annyira terrori-

beszédét is, a főispán fiára is füttyültem — csak azt a csókot éreztem a hajamon.

És? Nos hát, azóta ezt a jeles urat nem láttam, És mikor a templomból a minap kijöttem, ő állt ott és nem kísért haza.

Szóval, vége van mindennek! Leestem a menyországomból és a hősömről, akit imádtam, kisült, hogy csak egy nyomorult férfi, aki akkor éjjel a bál után talán bepezsgőzött és azért beszélt szerelemről és azért merte a nyomorult megcsókolni a hajamat...

Oh, hogy szerettem! És hogy utálom most! Edes bácsikám, adj valami okos tanácsot a föld legboldogtalanabb teremtményének, a te kis unokahugodnak

Nellikének.

A másik levél:

II.

Kedves barátom. Ugy-e, emlékszel rá, hogy a minap mit írtam neked: Nellike édes, bájos gyermek, menekülök tőle, mert még bele talállok szeretni.

Akartam is menekülni, de vége lett minden erőmnek. Azt hittem, hogy a szerelem rajtam nem tud kifogni és ime levért, itt fekszem földre tiporva.

Erőm, büszkeségem, mindenem oda! Halálosan beleszerettem Nellikébe! Hiába akartam kerülni, hiába próbáltam rajta hibákat felfedezni s megmutatni neki, hogy végre találhat fiatalemberre, aki a gazdagsága kedvéért nem lesz hódoló rabszolgája; szóval szerettem volna

zálják vele, hogy minden egyetemi hallgató kötelességet tudni. (A miniszterelnök tagadólág int.) Mégis így van, hiába tagadja a miniszterelnök ur. (Mozgás. A miniszterelnök többször tagadólág int. Derűtség.)

Szólt a trialisztikus törekvésekről, melyeknek Zágráb a főszékhelye.

Az osztrák sajtóból az tűnik ki, hogy a trialisztikus törekvések mögött Ferenc Ferdinánd trónörökös áll. Tomasich bán eddigi működése alapján nem tartható igazi unionistának. Csak politikai érdekből mutatja magát az unionista törekvések hívéül. Miután a bán nem vonható felelősségre, a miniszterelnöknek kell felelnie.

A miniszterelnök szerencsétlenül folytatja a horvát politikát a bánnal és Aehrenthal külügyminiszterrel együtt. A vasuti pragmatika kérdését is hirtelen tolták ultimátum gyanánt előtérbe. Jobb volna regnikoláris bizottság útján elintézni az ügyet. A költségvetési tételt, mely 3,700.000 koronás indokolatlan emelkedést mutat, nem fogadja el.

Szünet után Papratovics Ferenc horvátul beszél. Védi Tomasich bánt az ellene felhozott vádak ellen.

(Mese a trializmusról.)

Ezután Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök emelkedett szólásra. Válaszol a vita során felhangzott észrevételekre. A horvát költségvetéshez való hozzájárulás felemelése nem jutalom, vagy ajándék, hanem a szükség hozta magával. A horvát községi illetőségről szóló törvény egyben-másban eltér ugyan a mienktől és ebből bizonyos kellemetlenségek származnak a magyar településekre, akik nem ismerik a törvényt s e miatt sokszor rövidséget szenvednek és a politikai jogoktól is elesnek, de ez csak kivétel és nem általános dolog.

Polónyi Dezső: A Julián-egyesület jelentése mondja.

Khuen-Héderváry Károly gróf: Hogy a magyarok gyakorolják is jogaikat mutatja az is, hogy például az utolsó választások alkalmával Kossuth Ferenchez fordultak utbaigazításért. (Derűtség.) Ha a magyarok helyzete oly mostoha volna, nem vándorolnának be oly tömegesen, különösen Szlavoniába.

Felkiáltások balról: A földéhség viszi oda őket.

Khuen-Héderváry Károly gróf: Ma már drága a föld, az olesó föld után nemcsak a Száván, hanem a Dráván is át kellene kelniük.

Szmrecsányi György: A Dráván tulra a pool viszi őket.

Khuen-Héderváry Károly gróf: Az a baj, hogy a magyarok közt oly elemek vannak, amelyek állandóan egyenlenséget szítanak a

előtte a büszke, hajlíthatlan férfit játszani és a vége, hogy letörtem, elárultam magam előtte. Egy bál után történt, hogy megfellekedtem arról, hogy nekem, a koldus kis hivatalnokocskának nem szabad szeretni ezt a gazdag, gyönyörű leányt; hiszen még ha ő hozzám jönne is feleségül, az én büszkeségem nem engedhetné, hogy elvegyem. Hiszen azt lehetné, hogy a pénzeért akarom elvenni!

Szeretem véghetetlenül, de le fogok tudni róla mondani. Mert le kell mondanom. Még megutálhatna, ha megkérném. Odasorolna engem is a nyomorult partivadások közé. Ezt nem akarom megérni. Ha szóba jönnek, mentse majd ki előtte valahogy a te szerencsétlen barátodat Gabit.

A Nellike levelét minden magyarázat nélkül elküldtem Gabinak és a Gabi levelét Nellikének.

Es ezzel az ügy befejeztetett, még pedig olyaténképen, hogy Nellike, mint később megtudtam, röviden, de velősen azt írta Gabinak: — Kedves barátom, vagyok én annyira hű, hogy elhiszem, hogy engem magamért is lehet szeretni, nemcsak a pénzemért; ami különben is a papáé, nem az enyém s ha a papát szépen megkérjük, hát ő lesz olyan szives, hogy az én büszke uracskámat még apanázssal se sérti meg. Ez csak elég magának, Don Gabiros, büszke spanyol hidalgó?...

horvátok és magyarok közt és abból élnek, hogy a budapesti sajtót tévesen informálják. A bánra nyugodtan lehet rábizni a horvát politika intézését a Magyarországhoz való jó viszony szempontjából. Abból a mocsárból mindenestre kiemelte a horvátokat, melybe az utolsó évek folyamán jutottak. Abban, hogy a horvát kormány a horvát iskolákra és a horvát kulturára szubvenciót ad, nincsen kifogásolni való.

A trializmussal is jöjjünk már egyszer tisztába, Aehrenthal gróf külügyminiszterrel, akit Polónyi ezzel a törekvéssel meggyanusított, s aki még a közjogi kifejezésekre is hajszálíg vigyáz, lehetetlen ilyen tendenciát feltételezni. A trializmus legnagyobb eilensége a horvát törekvéseknek és minden jó horvát tudja, hogy ennek az eszmének az érvényesülése a horvát törekvések halálát jelentené. Tomasich könyvről egyszer már elmondotta, hogy historikus természetű munka. Hogy mennyiben van igaza, azt a jövő fogja eldönteni, különben az, hogy Kálmán király idejében mi és hogyan történt, irrelevans a mai politikai helyzetre. A zágrábi egyetemen történet nem is tanítanak. Senki sem fog amiatt megbukni, hogy nem tudja Tomasich könyvét. A bán és a külügyminiszter ez a két trialista azonban nem titkolózhat annyira, hogy a magyar miniszterelnök meg ne tudja, amit sugdolóznak. (Nagy derűtség.) Kéri a tétel megszavazását. (Zajos helyeslés jobbról.)

A Ház ezután megszavazza a tételt.

(Földgáz Budapestben.)

Sümei Vilmos terjeszti be ezután a következő interpellációt.

1. Szándékozik-e a pénzügyminiszter ur az erdélyi földgázvonalatok sürgős föltárása iránt intézkedni?

2. Minő intézkedéseket szándékozik tenni, hogy az erdélyi földgázforrások mielőbb felhasználhatók legyenek és értékesíthessenek?

Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszol az interpellációra. A kormányt nem terheli mulasztás a földgáz értékesítése körül. Az erre vonatkozó törvényt csak két és fél hónappal ezelőtt fogadta el a Ház. Ezt megelőzőleg is megtette a szükséges lépéseket és gondoskodott a gázterület biztosításáról. A kormány négy szakértőt kiküldött Amerikába a kérdés tanulmányozására, nyolc geologus pedig a helyszínen végzi a szükséges munkálatokat. Megrendelték a furókészüléket Amerikából és gondoskodni fognak a gázömlés elzárásáról is. A felhasználás irányában a magánvállalatokkal megindult tárgyalások addig nem vezethetnek eredményre, míg a várható gázmenyiség körülményesen megállapítva nem lesz. A kolozsvári értekezlet diszharmonikus kimenetele nem fogja befolyásolni azt a tervet, hogy a földgázt Budapestre vezessék. A fővezeték mellékvezetékek segítségével szinte az egész ország világításának kérdése megoldható lesz. Kéri válasza tudomásul vételét.

A Ház a miniszter válaszát egyhangulag tudomásul vette.

Még Szmrecsányi György jelentette ki, hogy a kivándorlás dolgában bejegyzett interpellációját, a belügyi költségvetés tárgyalása során fogja elmondani.

Az ülés negyed háromkor ért véget.

VÁROS ÉS MEGYE.

Földtani kutatások Aradmegyében. A földmivelésügyi miniszter értesítette Aradvármegye alispánját, hogy a megye területén a közeljövőben geológiai felvételeket fognak végezni a földtani intézet tisztviselői, még pedig Papp Károly dr. m. kir. osztálygeologus, Rozlozsnik Pál m. kir. geologus, Ballenegger Róbert m. kir. geologus,

Tisza István gróf a vármegyei tisztviselőkért.

— Befejezett dolog a státuszrendezés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

A napokban jelentették a lapok, hogy a kormány a vármegyei tisztviselők státuszrendezéséről szóló törvényjavaslatot lehetőleg még ezen a nyáron, de legkésőbb ősszel, minden más nagyobb reformjavaslatot megelőzően, a Ház asztalára fogja tenni. Évek, sőt évtizedek küzdelmének és fáradságos munkájának gyümölcse ez a törvényjavaslat, amely egy csapásra meg fogja szüntetni az e téren tapasztalt eddigi anomáliákat.

A mai belügyi kormány jelentős változtatásokat tett a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének a memorandumában hangoztatott alapelveken, amely szerint a státuszrendezés megtörténik. Emiatt a státuszrendezésről értesült egyesület igazgatója, Horváth József ki is fejezte aggodalmait, mert szerinte a belügyminiszterium és az egyesület között már nincsen olyan szoros kontaktus, mint volt valamikor. Azonban a miniszterium változtatásai minden fontosságuk ellenére sem érintik a lényegét, anyagilag pedig semmiesetre sem hátrányosak. Nap-nap után terjesztenek állítólagos részleteket, adatokat a státuszrendezés törvényjavaslatából, azonban ezek természetesen mind pusztán kombinációk. A törvényjavaslat a maga egész termében könnyen érthető okból csak a nyár folyamán kerül nyilvánosságra.

A vármegyei tisztviselők pártkülönbség nélkül megbiztak a jelenlegi kormányban, hogy a státuszrendezésnél semmiféle méltánytalanság nem éri őket. Hogy azonban a státuszrendezés óriási munkája ilyen hamar pozitívummá lesz, abban igen nagy rész illeti meg Tisza István gróft.

Csak most pattant ki a dolog. Tisza István gróf volt az, akinek a kezébe letették a vármegyei tisztviselők a státuszrendezés ügyét és hogy nem biztak benne hiába, arra felelet ez a gyors eredmény. A siker érdekében a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete mindmáig titokban tartotta, hogy ügyüknek a vezére Tisza István gróf, most azonban, a siker első perceiben, idejénvalónak látta a nyilvánosságra hozni.

Maga Tisza István gróf sem akarta, hogy ez a nemes szereplése idő előtt a nyilvánosságra jusson. Föllépését szándékosan félreमारगारतák volna. Most azonban, mikor már hetségtelen az eredmény, a vármegyei tisztviselők a pártfogó megismerése által újabb, még melegebb és szivesebb köteléssel kapcsolódottak Tisza István grófhhoz.

MULATSÁGOK.

(=) Sportegyesületi estély. Az elsején este rendezendő Testgyakorlók köre tánc- és tombola-estélye iránti érdeklődés mindennap fokozottabb, a tombolatárgyak darab száma mindennap gyarapodik, eddig már több mint ötszáz szebbnél-szebb és értékesebb tárgy áll a rendezőség birtokában úgy, hogy a nyerőközönség 20 filléres jegy árát minden esetben többszörösen vissza kapja. Jegyek a mulatságra már előre is válthatók a főrendezőknél és Denhoff Sándor (Arad főposta) vig. biz. elnökknél. Tombola tárgyakat újabb: ipolyi Keller Iván, Schmidl L. cukorka-gyár Győr, Kertész Tódor Budapest, Drummer Ferenc, Zaránd Aranka, Kendi Mátyás Borosjenő, Tribuna könyvkereskedés, Szuppi Alajos, Fischer Simon és „Nada” szappangyár r. t. Bpest voltak szivesek küldeni.

Vallottak a zenészmester gyilkosai.

— Az elcsábított szerető bossza. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 29.

Megirtuk, hogy Budapesten, a Mária Terézia kaszányában február elsején reggel holtan találták lakoszobájában *Gramm* Henrik 66-os ezredbeli zenészmestert. Halálát a homlokán levő seb okozta, melyről nem lehetett tudni, hogy lövés vagy szúrás okozta-e, még kevésbé, hogy saját kezétől ered-e, vagy idegen kéz ejtette. A boncolás megállapította, hogy a seb egy hegyes eszköztől, *fejse-éltől* származik, melyet idegen kéz sújtott. *Gramm* őrmestert meggyilkolták.

A gyilkosság gyanúja három egyénre esett: egy őrmesterre, aki a gyilkosság éjjelén az áldozattal mulatott, egy leányra, akit *anyává tett és elhagyni készült* és a puccera, aki elsőnek lépett be a halott szobájába. Vasra verték mind a hármat.

Katonai vizsgálatról van szó; szigorú titokban folyik a vizsgálat, mégis a kiszivárgó hírekkel kezd tisztázódni a megrázó eset. Mind összefüggőben lesznek az egyes mozzanatok és előttünk áll *Gramm* őrmester tragédiája, egy igazi nagyvárosi dráma.

Gramm őrmester világosszöke-bajuszu, kékszemű, közönséges altiszten felül eleganciájú ember volt, szerették a nők, a kiket kibaszta. Szolgálatában pontos, alárendeltjeivel szigorú volt, kiméltelen.

Nidek tizedes, címzetes őrmester-kürtös, a *Gramm* után rangban második, állandó irigye volt előljárójának, és akiről azt hitte, hogy akadály a előmenetelben és aki miatt talán sohasem lesz dirigens. A káplár gyűlölte az őrmestert, de ez sem szimpatizált vele, a hol lehetett, ott büntette.

A nő *Gramm* legitim metressze volt. Egy elcsábított urilány, anya, a kinek egyetlen reménye az élettől, hogy *Gramm* elveszi. De ez a remény rombadőlt, a csábító nem vette el és ezt meg is mondta neki:

— Vérébajos vagyok, nem vehetek el.

Nideknek és a nőnek semmi köze sem volt egymáshoz, mégis összehozta őket a közös balsors. A nőt a bossza, a férfit a nem korrekt ambíció vezérelte, összesugtak és megszületett a gyilkosság terve.

A férfi vállalkozott a kivitelre, a nő beleegyezését adta, sőt segített, mert az ő részére is akadt munka.

Még egy társra volt szükségük, aki vigyáz a büntetnél. Ugy találták, hogy erre legalkalmasabb az őrmester puccerja, annál is inkább, mert ő lehet első árulója a gyilkosságnak, mert már korán reggel ott forog a gazdája körül. A puccer megnyerésére a nő vállalkozott, kacérkodni kezdett vele, pénzelte, elvitte szeparéba mulatni, szerelemre lobbantotta az otromba parasztleányt, aki tüzet fog és mindenre kész volt.

A gyilkosokat megtörte a vizsgálati fogás. Nidek Bohumil már bevallotta tettét. Egész éjjel mulatott *Gramm*al, hajnalban besont a mámorosan alvó ember szobájába és a szakács baltájával, melyet a puccerral előre elkészítettek, agyoncsapta az őrmestert. A puccer az őrszemszolgálatot látta el. Ő is beismerésben van.

Reggel, mikor már feltűnő volt, hogy milyen soká alszik az őrmester, erőszakkal vitt tanut a puccer, hogy a tetetett rémülő meglepetéssel, mellyel a tettet felfedezi, elterelje a gyanut magáról.

Igy ölték meg *Gramm* őrmestert, amint azt a katonai hatóságok nyomozása és a vizsgálata megállapította. A hadbíróóság nemsokára meghozza ítéletét.

Apponyi meghívása

a közjogi katedrára.

— A jogi kar döntése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 29.

A budapesti tudományegyetem jogi fakultása ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott *Apponyi* Albert grófnak a közjogi tanszékre való meghívásával. A fakultás három és fél óráig tartó tanácskozás után nagy szavazattöbbséggel úgy határozott, hogy *Apponyi* Albert grófot meghívja és kinevezés végett a kormányhoz felterjeszti.

A jogi fakultás nagy fontosságú üléséről a következőkben számolunk be:

Régen nem volt oly izgalmas és érdekes ülése a tudományegyetem jogi karának, mint ma délelőtt. De nemcsak a tanárok voltak lázban, hanem az egyetemi hallgatóság is élénk érdeklődéssel várta a fejleményeket. Tíz óra tájban megkezdődött a sürgés-forgás az egyetemen. Egymásután jelentek meg a jogi kar tanárai, méltóságos urak, kegyelmes urak, volt miniszterek és egyszerű nagyságosok fekete *Ferenc József* kabátokban siettek át a folyosón a tanácskozó terem felé, hogy a volt kultuszminiszter tanársága ügyében döntsenek.

Tíz óra után együtt is volt a fakultás. Csak két tanár hiányzott *Vécsey* Tamás dr. és *Grosschmied* Rezső dr. Ellenben ott voltak a következők: *Concha* Győző, *Csarada* János, *Doleschal* Alfréd, *Földes* Béla, *Herczegh* Mihály, *Katona* Mór, *Király* János, *Kmetty* Károly, *Láng* Lajos, *Magyary* Géza, *Mariska* Vilmos, *Nagy* Ferenc, *Plósz* Sándor, *Pikler* Gyula, *Sághy* Gyula, *Schwartz* Gusztáv, *Szentmiklósi* Márton és *Timon* Ákos.

Az ügy előadója *Kmetty* Károly dr. volt, aki két órás beszédben ajánlotta *Apponyi* meghívására. Előadta, hogy a terv szerint *Apponyi* Albert gróf csak a közjogi tanára lenne és addig is, míg a közjogi és közigazgatási jogi tanári széket kettéválasztanak, ideiglenesen egy évre *Tomesányi* Mór dr. látná el a közigazgatási tanszék teendőit.

Ezután kezdetét vette a vita, amely több mint másfél óráig tartott. Megállapítható, hogy a felszólalások javarészt *Apponyi* gróf mellett történtek és ellene csak néhány hang emelkedett. A vita végén szavazásra került a sor és a fakultás nagy szótöbbséggel úgy döntött, hogy *Apponyi* Albert grófot meghívja a közjogi tanszékre.

A nagyjelentőségű határozatról azonnal értesítették *Zichy* János gróf kultuszminisztert és még ma vagy holnap tudtára adják *Apponyi*nak is.

Egy fővárosi estilap értesülése szerint négyen szavaztak *Apponyi* meghívása ellen. Ezeknek a kifogásai sem a gróf személye ellen irányultak, hanem inkább katedrális szempontokból emeltettek. Az *Apponyi* ellen szavazók ezek lettek volna: *Láng* Lajos, *Plósz* Sándor, *Pikler* Gyula és *Schwartz* Gusztáv. Ezzel szemben a *Pester Lloyd* estilapja arról értesül, hogy *Pikler* Gyula és *Schwartz* Gusztáv nem foglaltak állást *Apponyi* ellen.

Egy másik lap arról ad számot, hogy az udvar nem jó szemmel nézi *Apponyi* tanárságát és hogy a legfelsőbb udvari körök kezdeményezésére akció indult meg *Apponyi* gróf egyetemi tanárrá való megválasztásának meg-

híusítására. Az udvarnál ugyanis nem hajlandók beleegyezni abba, hogy *Apponyi* az egyetemi tanársággal erkölcsi súlyt kapjon. Ha a választás mégis bekövetkeznék, úgy bizalmasan értésére adják *Apponyi* grófnak, hogy a meghívást ne fogadja el, mert Bécsben azt nem erősítenék meg. Ezt a kultuszminiszternek lesz tiszte közölni *Apponyi*val. Ha *Zichy* gróf ezt a misszióját nem vinné keresztül sikerrel, úgy ő maga kerülne kellemetlen helyzetbe.

Lelkészbeiktatás csendőrszuronyal.

Távirati tudósítás.

Nyitra, március 29.

Vasárnap volt *Negyed* községben az új református lelkész hivatalos beiktatása, amelynél a szuronyos csendőrség asszisztált. A negyedik lelkésze elhalt és az odarendelt segédlelkészt annyira megszerették, hogy — bár az egyházi törvények értelmében választható nem volt — minden áron őt akarták megválasztani papjuknak. A káplán-párt vezetői olyan erőt fejtettek ki, hogy két lelkészválasztás végződött eredmény nélkül. A nép többször menesztett küldöttséget *Antal* Gábor dr. komáromi püspökhöz, hogy a segédlelkész lehessen a lelképásztoruk. Az egyházi főhatóság humanitásból nem járt el a kellő szigorúsággal.

A vasárnapi lelkészbeiktatáson jelen volt *Kálmán* Rudolf, a „Dunántúli Református Egyházmegye“ főgondnoka és *Tóth* Kálmán espereslelkész. Az állomáson a hívek lovasbandárummal és koszorus hintóval fogadták a beiktatás vendégeit. A templom udvarán a hívek szónokai kérték *Kálmán* Rudolfot, hogy új választást rendeljen el, „mert — szölt az egyik szónok — ha nekünk kell eltartani a papot, akkor kívánjuk, hogy magunk választhassuk is.“

Kálmán Rudolf felvilágosította őket, hogy joguk meg volt adva, maguk a hibásak, hogy nem éltek a jogukkal. *Kálmán* beszédének bevégezése után a lelkészlakba ment. Kevés idő múlva az elkéseredett hívek is a lelkészlakba akartak menni, hogy bejelentsek kilépésüket az egyházból, de az ajtóban esendőrség állott sorfalat.

Háromnegyed tizenkét órakor jött ki a lelkészlakából *Tóth* Kálmán espereslelkész. *Kálmán* Rudolf főgondnok, *Sándor* Bező az új lelkész és még néhány idegen vendég, kik csendőri fedezet mellett vonultak be a templomba. A menet az udvaron várakozó hívek „abcug“ „nem kell“ „nem papot szoknak a csendőrök kísérni“ és más ilyenféle szavakkal fogadták. A templomban negyedik reformátusok nagyon kevesen, alig kesten-hárman voltak. A templom és a lelkészlak udvarán azonban kicsinytől nagyig ott volt majdnem az egész falu. Az istentisztelet után, a templomból kijövet újra zajongani és lármázni kezdtek a kimaradottok, mire a kirendelt csendőrség szuronytszegecsve az óriási tömegre rohant és csak nagynehezen a lelkészudvarból a község házáig szorította a tömeget. Néhány csendőr a puskatussal is hátba vágott néhány lassabb lépésű embert. A beiktatás után a csendőrség ottmaradt a községben, hogy az esetleges zavargást megakadályozza.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A festőművész gyilkosa a fogházban.

— Újabb részletek az öldöklésről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagybecskerek, március 29.

Részletesen beszámoltunk a szerbittebei véres esetről, melynek szomorú hőse Papik Miksa ottani segédjegyző, az áldozata pedig Szekesán János volt megyei alszámvevő, a kitűnő amatőrívó és tehetséges festő. A véres esemény még ma is rendkívül nagy izgatottságban tartja Szerbitteben a kedélyeket. Szekesánt tegnap délután boncolták fel s ma délelőtt temették el óriási részvét mellett Szerbitteben Jovánovics községi jegyző családjának sírboltjába, amely családnak régi barátja volt, míg Papikot behozták a nagybecskereki törvényszék fogházába. A véres esetről egyébként ma még a következő részleteket jelenthetjük:

(A nyomozás.)

A nagybecskereki királyi törvényszék részéről tegnap délután Szabó Béla vizsgálóbíró, Kovács Rókus dr. királyi ügyész, Fialowski Béla dr. és Magyar Károly dr. törvényszéki orvosok Szerbittebe utaztak, ahol még tegnap délután megtartották a helyszíni szemlét, Szekesán holttestét pedig felboncolták. A boncolás alkalmával az orvosok konstataáltak, hogy három golyó találta Szekesánt és pedig az egyik a jobb vállán érte és átfurva a szívet és a tüdőt, a csipő tájékán akadt meg, a második golyó a hasba furódott s a véredényeket roncsolta szét, míg egy harmadik golyó Szekesánt a bal combján sértette meg. Ugy az első, mint a második lövés halálos volt. Ugyancsak megvizsgálták az orvosok Papik Miksát is, aki azzal védekezik, hogy Szekesán őt fojtogatta s így önvédelemből követte el a véres cselekményt, azonban Papikon semmiféle fojtogatásnak a nyomát nem találták.

(Különböző verziók)

Ma érkezett jelentések szerint magáról a véres cselekedetről különböző verziók keringenek Szerbitteben. A szemtanúk közül néhányan azt mondják, hogy Szekesán torkon ragadta Papikot, azonban sokan vannak olyanok is, akik ezt tagadják s határozottan emlékeznek arra, hogy mikor Papik Miksa lövöldözéssel fenyegetőzött Szekesán felkelt a székről, feléje ment s Papikot nem a torkán, hanem a mellényénél ragadta meg, tehát ezek szerint Papik nem fogott olyan veszedelemben, amely jogossá tette volna őt arra, hogy a támadásra revolverlövésekkel válaszoljon. Papik egyébként, mint most már meg van állapítva, ötször lőtt. Három golyó Szekesánt találta, egy golyóval a saját karját sebesítette meg, egy golyó pedig nem talált senkit. Szerbitteben egyébként azt is beszélnek, hogy szemtanúk vannak rá, akik látták, hogy a lövések közül egy Jovánovics jegyzőre volt irányítva, azonban valaki félrelökte Papik karját s így a lövés célt tévesztett. A fegyver különben, mellyel Papik a gyilkosságot elkövette, vékony lövegű amerikai ismétlőpisztoly, amelyet csak úgy lehet elsűtni, ha azt előzőleg tüzelésre készen állítják be. A revolver tehát, midőn Papik a korcsmába lépett, tüzelésre készen volt már. Azt is beszélnek a faluban, hogy Papik a végzetes nap délelőtti óráiban kereste Jovánovics jegyzőt, akit azonban nem talált odahaza s hogy már délelőtt is fenyegetőzött. Papikot egyébként a gyilkosság elkövetése után a korcsmában jelen volt s felzudult tömeg anynyira megverte, hogy bekötözött fejével szállították a nagybecskereki királyi ügyészség fogházába, ahol vizsgálati fogság alá helyezték s ma délelőtt a vizsgálóbíró előtt kihallgatták.

(Szekesán János temetése.)

A szerbittebei véres dráma áldozatát, Szekesán Jánost szerdán délelőtt tíz órakor temették el óriási részvét mellett Szerbitteben, Jovánovics György községi jegyző családjának sírboltjába. A temetésen Szekesán hozzátartozóin és Jovánovics családján kívül képviselve volt a Torontálvármegyei Atlétikai Klub is, melynek tagjai pompás virágkoszorút helyeztek el szerencsétlen véget ért tagtársuk koporsójára. Az

említettekén kívül rengeteg közönség vett részt a gyászszertartáson. Szekesán halálesetéről a Jovánovics-család a következő gyászjelentést adta ki:

Jovánovics György, neje s leánya, Olga megtört szívvel tudatják áldott emlékü egyetlen jó barátjuk, illetve jegyese, továbbá Szekesán Simon mint atya, Simon, Péter és Pál mint testvérei, valamint számtalan rokon, jóbarát és ismerősei Szekesán János volt megyei számvevő, festőművész életének 38-ik évében, orgyilkos kezeiktől történt hirtelen halálát. A drága halott földi maradványait március hó 29-én, délelőtt tíz órakor fogják Szerbitteben örök nyugalomra helyezni. Szerbittebe, 1911. március hó 26-án. Béke lengjen drága porai felett!

Kitaszított lelencek.

— Két aradi család szerencsétlensége. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 29

Megírták a lapok, hogy a magyarországi gyermekvédelem veszedelmes helyzetbe jutott, mert az államnak nincs elég pénze ahhoz, hogy a Gyermekvédő Liga által fentartott gyermekmenhelyeket kellő anyagi támogatásban részesítse. A gyermekmenhelyeken tudvalegleg nemcsak magyar, de itt született külföldi honos gyermekeket is nevelnek. Az állam több százezer koronát ad a Ligának erre a célra. A Liga vezetősége nemrég tudtul adta az államnak, hogy azzal a pénzzel, amit eddig kapott, nem tudja tovább eltartani a gondjaira bízott összes gyermekeket és ezért a külföldi honosokat április elsején elbocsátja a menhelyekről. A magyar menhelyeken összesen 570 külföldi illetőségű gyermek van; ezeket április elsején visszaadják szüleiknek, ha pedig azok nem fogadják el, akkor kitoloncolják az országból a kisdedeket.

Az aradi gyermekmenhely körzetében mindössze 22 idegenhonos gyermek van. Az aradi menhelyen ezek közül egy sincs; ez a 22 gyermek az aradi menhely indirekt felügyelete és ellenőrzése alatt Magyarpécskán, Gyorokon, Bánhegyesen nevelkedik az ottani ligatelepeken.

A huszonkét gyerek közül hétnek az anyja Aradon lakik. Ezeket a szegény asszonyokat tegnap felhívatta a gyermekmenhely vezetősége és tudtul adta nekik, hogy április elsejénél tovább nem tartják a gyerekeiket.

Lammert Teréz varrónőnek három gyermekét tartja a menhely. Az ura vasutas volt, de elhagyta, amiért a három idegen honos gyermekét a menhely vette gondozás alá. Amikor az aradi menhely gondnoka tegnap megmondta neki a szigorú intézkedést, a szerencsétlen asszony sirva fakadt:

— Én nem tudom eltartani a gyermekeimet. Ha a menhely visszaadja nekem, akkor velük együtt a Marosba ugrom.

Azután jajveszékelve ment el.

A másik anya, akinek négy gyermeke van a menházban Schmierer Zseni. Házakhoz jár varrni, abból tengeti az életét. A Halász-utca 10. szám alatt lakik az édesanyjával, aki rövidárakkal kereskedik és halottas házaknál, mint virrasztót szokták alkalmazni.

Schmierer Zseni egészen kétségbe volt esve, mikor megtudta, hogy gyermekei nem maradhatnak tovább a menhelyen. Elképzelni se tudja, hogy mit csináljon a négy gyerekkel. Az egyik már tizenkettedik évében van, azt odaadná imasnak, de a másik háromra se, ő se az anyja nem vigyázhat, mert mindketten egész nap el vannak foglalva. Attól a gondlattól azonban szinte megborzad, hogy gyermekeit Lengyelországba toloncolják, ahol egyetlen lelket se ismer sem ő, sem az öreg Schmiererné. Hogy a négy gyermek mégis Lengyel-

országi illetőségű, annak rendkívül érdekes története van.

Munkatársunk ma kint járt Schmiererék-pél a Halász-utcában. Schmierer Zseni meg az édesanyja egy pajtaszerű, alacsony, két roppant kis, levegőtlen helyiségben laknak. Az egyik konyha, a másik lakószobául szolgál. Van benne két ágy, egy asztal és két szék, ami egészen zsufoltta teszi a szobának alig hihető helyiségét. Schmierer Zseni varrni jár, csak az öregasszony van otthon. Az ősz hajutöporódott anyóka könnyezve panasolja el, hogy micsoda borzalmas csapás szakadt rájuk. Szinte kétségbeesve könyörög, hogy ha lehet, segítsék rajtuk isten nevében, mert különben vagy el kell válniok a gyerekektől, akiket vad idegenbe visznek, vagy a nyomoruságba kell belepustulniok.

— Ha csak a két kisebb gyereket ott lehetne tartani még néhány esztendeig, a legöregebbet odaadnánk inasnak s egy gyerekkel valahogy csak elbajlódnánk.

— Hogyan van az, — kérdeztem az asszonytól, — hogy a leánya gyermekei idegen honosok?

— Oh uram — mondotta — engem egész életemben üldözött a sors. Harminc esztendővel ezelőtt mentem feleségül megboldogult férjemhez Schmierer Simonhoz, aki lengyelországi illetőségű volt. Hogy melyik városból jött, azt nem tudom, nem ismerem egyetlen rokonát se.

Harminc esztendeje lakom Magyarországon. A férjemtől négy gyermekem született, s bizony még ő élt, addig se volt valami jó dolgunk. Adót nem tudtunk fizetni, de akkor még nem is gondoltam arra, hogy ennek ilyen borzasztó következményei lesznek.

— A nyomoruság főleg akkor kezdődött, amikor a férjem meghalt. Négy kiskorú gyermekkel egyedül maradtam. Iparjogot váltottam és azóta rövidáru kereskedéssel foglalkozom, meg a halottaknál szoktam virrasztani, ha hivnak. A gyermeket felneveltem, egy ideig adót is fizettem, de az élet mindig drágult, úgy, hogy az adót se bírtam megfizetni. Közben ránk sújtott a második csapás. A leányomat évekig hittegette egy Schneider József nevű munkás, aki végül is házassági ígérete elől Amerikába szökött, faképnél hagyva a lányomat négy apró gyerekkel együtt. Azóta a gyerekeket a „lelencekben” nevelik.

— Már most adjon tanácsot az isten szerelmére mit tegyünk? Vagy hát miért akarják a gyerekeket Lengyelországba szállítani? Hiszen már az öreg apjuk elszármazott onnan. Én itt születtem Magyarországon, itt született a gyerekek apja és anyja is. Aztán még nem ismerjük mi megboldogult férjem egyetlen rokonát se.

Nem sokat magyarázgattam az asszonynak, mert az igazat megvallva, magam se értettem a honosítási törvénynek azt a bölcsességét, hogy a Schmierer gyerekek miért Lengyelországi honosok. S bizony nem sok reménnyel kecsegtethettem arra nézve se, hogy hátha mégis megmaradhat legalább a két kis gyermek a menházban.

— Pedig, mondta sirva az öreg asszony, ha ez nem sikerül, akkor talán sohase láthatjuk viszont a gyerekeket. Mert mikor lenne nekünk annyi pénzünk, hogy kiutazzunk hozzánk Lengyelországba?

És bizony, ha csak a társadalom szive meg nem dobban a sorsüldözött asszonyok fájdalmas sorsán, úgy a minden támasz nélkül tengődő anya és nagyanya méltán sirathatják előre gyermekeik sorsát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Muzsikuszleány, operett. Zsigmondy Anna felléptével. A) bérlet.
Péntek: A zseni, vígjáték. Bemutató-előadás. B) bérlet.
Szombat: A zseni, vígjáték. C) bérlet.

* Zsigmondy Anna vendégjátéka. Mondjuk, hogy Napoleonnak lehetett olyan érzése, mikor mint császár látogatott el szülőfalujába Ajaccioba, mint ma este Zsigmondy Annának, aki, mint az első között is kiváló primadonna jött el vendégszerepelni Aradra. Nagy, értékes sikerek után, tehetségének egész ragyogó pompájában tért vissza — ha csak két estére is — Zsigmondy Anna az aradi színpadra, ahol mint kezdő, aligha sejtette a ragyogó, sikerekben gazdag jövőt. Ma aztán büszke tudattal állhatott az aradi közönség elé, érezve, tudva, hogy hódítani fog. Izmos művészettel, hódító szépségével, toalettjeinek és ékszerjeinek pazar gazdagságával diadalmas volt a viszontlátás és Zsigmondy Anna immár nemcsak a debreceni és nagyváradi publikumnál bejegyzett nagy primadonna, hanem az aradi közönség is szankcionálta ezt a véleményt. A cigányszerelemben játszottá Ilonát frappáns hatással. Az egész előadás át tartó ünneplés egyképen szólt Zsigmondy kiforrott művészetének, pompás és jól iskolázott hangjának, elegáns táncának, a csodálat pedig választékos izlésű, remek toalettjeinek, melyek között egy decens szabásu nadrágszoknya valósággal elragadtatást váltott ki a közönségből. Az est folyamán vége-hossza nem volt az ismételtetéseknek, úgy, hogy az előadás majdnem éjjélkor ért véget. A harmadik felvonás mulató jelenetét mindenkit magával ragadó temperamentummal játszotta meg, úgy, ahogy azt csak kivételes talentumok tudják az izlés határait soha túl nem lépve, megjátszani. Zsigmondy vendégjátéka az abszolút siker jegyében folyt le, öröme a publikumnak és bizonyára kedves emlékül a vendégművésznőnek. Az előadás többi részében a már sokszor méltatott jó volt. (H. G.)

* Bemutató operaezenés. Az aradi nemzeti színház nem egy magyar művésztelenség első sikerének volt színhelye. Az április hó 4-én és 5-én a Gyermekszanatórium javára rendezendő operai diszeladás a dalművészet legkiválóbbainak B. Sándor Erzi, Szoyer Ilonka, Takáts Mihály, Székelyhidny Ferenc dr. sorában egy új tehetséget, Hajós Böskét a zeneakadémia végzett növendékét is megszólaltatja. A fiatal énekesnő Szilágyi Arabellának, Operaházunk egykor ünneplott mesterénekesnőjének legkiválóbb tanítványa, akinek értékes alt hangja és muzsikalitása Arad színpadjáról fog első ízben hódítani. Az énekesnőt Szilágyi Arabella is elkíséri aradi első debütjére. A fiatal énekesnő dalait Márkus Dezső, az Operaház karnagya fogja kíséni, aki mindkét napi diszhangversenyen a zenekíséretet látja el.

* Emőd Tamás verseskönyve. Emőd Tamás nagyváradi újságíró kollegánk, a tehetséges fiatal poéta most boesátotta ki az előfizetési felhívást, legközelebb megjelenő első verseskönyvére. A könyv diszeit és a címlapot Balog István rajzolja és a Nagyváradi Napló nyomdája állítja ki. Ugyanott rendelhető meg 3 koronáért.

* Pathé zsnál. A világhírű beszélő újság ismét lebilincselő érdekességekkel szórakoztatja az Uránia közönségét. A világ minden részében történő aktualitások vonulnak el a néző előtt, olyan látszatot keltve, mintha közvetlen szemléldi lennének az eredményeknek. Látjuk a spanyol királyt egy póló mérkőzésen, előttünk hajózzák be az Egyiptomba küldendő irlandi gárdistákat, akik felett gyönyörű szemlélt tart Roberts lord generalisszimusz. Remek felvételben látjuk az idej francia Karneval pompás körmenetét, Oroszországban látjuk a befagyott

Néván a hóval, jéggel borított hajókat. Végül egy francia-svéd futball mérkőzést, melyben az utóbbiak maradnak győztesek. Az aktualitások sorozatában a hölgyek nagy tetszésével találkoznak a legutóbbi párisi hajviseletek, melyek közül két meglepő izléssel megkonstruált frizura ragadja meg a néző figyelmét. Az Uránia új műsora az itt említett zsnálon kívül is csupa meglepő újdonságokból van összeállítva és érdemes a legnagyobb érdeklődésre. 17a

* A zseni bemutatója. Nagy Endre pompás humorral megírt vígjátéka, A zseni péntek este kerül először színre az aradi színházban. A fővárosi nagy siker után érdeklődéssel tekinthet a közönség az országsszerte ismert konferenzié műve elé, amely minden szellemessége, ötletes cselekménye dacára komoly cselekményt tárgyal. A mindvégig érdekes szindarab meséjét a következőkben ismer-tetjük:

A zseni, az roppant ügyetlen szegény és ha nem volna egy ravaszfejű gépészmérnök unokatestvére, aki adminisztrálja, már régen elzúllott volna a nagyszerű tehetségével együtt. De a gépészmérnök ott van a háta mögött, vigyáz a mosónéra, hogy ne lopjon, alkuszik a zeneműkiadóval, egy szóval manageálja a zsenit és furdik a muzsikusz dicsőségének meleg verőfőnyében. A zseni nem törődik semmivel, hagyja magát innen oda tenni és muzsikál magának, meg a világnak, amely egyre jobban kezdi elismerni a nagy zenei talentum műveit. Már nagy neve van a zseninek és egy szép napon beállit a lakására egy lipótvárosi leány a társalkodónőjével. A szokatlan vizit azért történik meg, mert a leány családjá nagy estélyre készül és a lipótvárosi bakfisz feltűnő melegséggel személyesen jött el meghívni a zeneköltőt. A zseni zavartan köszöni meg a nagy megtiszteltetést, a két hölgy pedig el-lebeg, mint az álom. A gépészmérnök is jelen volt a meghívásnál, de hiába igyekezett némán érvényesülni, őt nem hívták meg a nagyon előkelő lipótvárosi estélyre.

A svihák azonban nem hagyja magát. Fortélyosan lehuzza a kulcsot arról a szekrényről, amelyben a zseni a frakkját tartja. Ő maga frakkba vágja magát és nyugodtan elmegy az estélyre. Itt már nagy az izgatottság. Már az est egyik clouja, az államtitkár is ott van, de bár ilyenkor egy művésznőnek is helyet kell foglalnia minden művelt osalád asztalánál, a meghívott bohém nincs sehoh. Egyszer csak megérkezik roppant elegánsan a gépészmérnök és kimentti a muzsikust, bejelentvén, hogy ő jött el helyette. A diszes vendégkoszoru rá sem ér mérlegelni a cserét, a kitűnő gépészmérnök olyan ügyesen és kedvesen belebeszéli magát az általános rokonszenvebe, hogy mikor a zseni később csakugyan megérkezik, már csak a gépészmérnök kényszerű függelékének nézik a félénk, zavart fiut. A svihák pedig dolgozik, elkábitja a leányt, sőt a mama előtt is térdre borul, mikor pedig rájuk nyitják az ajtót, rögtön kész a kifogás, hogy a leány kezét kérte meg.

A zseninek némileg sajog az eset. Ő ugyanis mintha szeretne volna a lipótvárosi fruskát, aki most feleségül megy a gépészmér-nökhöz. A Bazilika előtt játszik a harmadik felvonás. Odabenn a leány esküszik örök hűséget a sviháknak, a kóruson pedig a zseni ül és szomorúan orgonálja nekik a nászmuksikát. A násznap aztán eloszlik, de az előkelő sokaságban a zseni összeakad a társalkodónővel. Az ember már az első felvonásban nagyon megszerette ezt a társalkodónőt, a másodikban pláne; és ahogy most összekerülnek, általános az óhaj, hogy egymáséi legyenek. Ugy is történik: a két kedves, meleg lélek egymásra talál.

A szintársulat tagjai nagy ambicióval készülnek a bemutatóra. A zsenit Delli, a svihákat Beregi, a leányt Harmath Józsa, a mamát Benkóné, a társalkodónét pedig Vendrey Vilma játssza.

* Arizáth. (Az Apolló nagy látványossága.) Kedden és szerdán nagy sikerrel mutatta be az Apolló-színház az Arizáth című gyönyörű római drámát. A nagy látványosság csütörtökön kerül utoljára bemutatásra új műsor keretében. Arizáthot, a dráma címszerepét Gravier Gizella, a

nagynevű párisi hősnő játssza. A cselekménynt kivonatolva a következőkben ismertetjük: Cato hosszas biztatására a rómaiak harcba szállanak Karthagó ellen. A karthagóiak rémültem futnak a templomba s az Istent hívják segítségül. A karthagóiak papja a bányábelekből jósol a kétségbeesett embereknek s a jóslattal azt fejt meg, hogy a győzelem biztosan az ő részükön lesz, ha Arizáth Tazsit gyönyörű papnője elhozza Gersakentől, a barbár törz vezérétől a féltve őrzött hold követ. Arizáth elmegy a barbár vezérhez, akit szépségével hamarosan meghódít, Gersaken eljegyzí Arizáthot s megígéri neki, hogy kívánságát teljesíti s a diadémot neki adja ajándékba, de csak másnap reggel, mert előbb csatát akar nyerni. Ki is megy a harctérre s az éjjelt ott tölti. Egy fiatal karthagói, aki szintén szerelmes Arizáthba s tudja, hogy a csodás szépségű papnő miatt kereste fel a barbár vezért, belopódzik Gersaken sátorába s ellopja a diadémot. Nem sokat ér vele, mert Gersaken észreveszi a rablást, utána ered s levágja a fejét a fiatal karthagóinak. A drámának az a befejezése, hogy Arizáth elviszi a karthagóiaknak a hold-követ, akik meg is nyerik a rómaiakkal szemben a csatát, mig maga hozzá megy feleségül a barbár vezérhez, akit közben ő is megszeret. A gyönyörű dráma hatását emeli, hogy a képek színezettek. 177

Bezárták

az aradi középiskolák konviktusát

— A kanyaró terjedése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Arad város kulturatanácsosi hivatalában néhány nap előtt élénk vita folyt a felett, vajjon szükséges volt-e az összes elemi iskolák bezárása? A városi tisztí orvosi testület feje, Tisch Mór dr. főorvos — mint emlékezetes az egészségügyi bizottság ama ülésén, amelyen Kerpich Jakab dr. a kanyaró epidémia terjedésére történt hivatkozással az iskolák bezárása mellett kardoskodott, kijelentette, hogy a maga részéről nem látja imminensnek a veszedelmet, de a bizottság véleményét fontolóra veszi és előterjesztést tesz a polgármesternek.

A főorvos megtette kötelességét és a szülők megnyugtatóására az iskolák bezárását ajánlotta a polgármesternek. Igen jónak bizonyult ez a liberális elhatározás, mert a városi tisztí orvosi hivatal kimutatása szerint március hónapban, a mai napig 325 kanyaró esetet jelentettek az orvosok. Ezek nagyobb része ma már gyógyult és az elemi iskolák fokozatosan megnyithatókká válnak. Az épületeket dezinficiálják és a tanulók veszély nélkül járhatnak az előadásokra. Az aradi tanítótestület azt mondja, hogy a főorvosnak volt igaza mikor nem tartotta szükségesnek az összes iskolák bezárását, mert ime a legfertőzöttebb kerületben Ségában, leghamarabb lehetett megkezdeni a tanítást. A Fürj-utcában már egy hete tanítanak.

Azonban a járvány történetében ma egy új fejezet vette kezdetét. A kanyarónak ma már a középiskolai növendékek között is vannak áldozatai. A tanító-egyesület konviktusának fertőző beteg pavillonjában nyolc középiskolai tanuló ápolnak. Valamennyi kanyaróban betegedett meg. Az intézet orvosa, Prohászka László dr. kezeli a beteg diákokat és a megbetegedést nem tartja veszélyes jellegűnek, de komolynak ismerte fel.

A kanyaró fertőző tulajdonsága olyan, hogy az ugynevezett „intubáció“, a betegség csiráinak befészkelődése, a betegség kitérése előtt nyolc-tíz nappal már megtörténik és azért nem kizárt dolog, hogy a konviktusnak ma még egészségesnek látszó növendékei között is vannak már fertőzöttek és így a beteg számának csak szaporodása várható. A fertőző beteg pa-

villon az intézet méreteihez kicsiny. Ott tiz be-
tegnél többet elhelyezni nem lehet.

A konviktus ápolói az aradi összes köz-
piskolák tanulói közül rekrutálódnak és így
naponta valamennyi közpiskolát azzal veszé-
lyeztetik, hogy alaposan megfertőzik, ha már
meg nem fertőzték.

Mindezek a körülmények arra készítették
Prohászka László dr. tiszti orvost, hogy a kon-
viktus komoly veszedelmét és ennek révén az
összes aradi közpiskolák kritikus helyzetét
ma szóbeli jelentés kapcsán feltárja Kovács
Vince kultúrtaácsnok előtt és javasolja, hogy
tegyen rögtön előterjesztést Varjassy Lajos
polgármesternek a konviktus rögtön bezárá-
sára és a növendékek elutaztatására.

Mint hogy ez a késő esti órákban történt és
a tanácsos a polgármesterrel már nem érint-
kezhetett, úgy intézkedett, hogy holnap reggel-
től kezdve a konviktusból senki iskolába ne
mehessen, az intézetet azonnal bezáratja és a
növendékek, alapos fertőtlenítés után szülei-
k házába utazzanak. Az intézet betegeit továbbra
is itt ápolják és gyógykezelik.

A konviktusnak jelenleg 135 növendéke
van és így a közpiskolai tanuló kontingensnek
elég számbavehető hányadát teszik.

Aradmegyei lókereskedők a román kormányhoz.

— Panasz egy lószállító ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 29.

Napokkal ezelőtt föltűnést keltő panaszt
juttatott el néhány aradmegyei lókereskedő a
romániai kormányhoz. A terjedelmes panasz
Ardeleanu Mihály temesvári vagyonos lószál-
lító ellen emel vádak. Az aradmegyei lókeres-
kedők legfőbb sérelme az, hogy Ardeleanu
tizenöt éven keresztül tetemes összeggel káro-
sította meg nemcsak a román kormányt, ha-
nem őket, szegényebb lószállítókat is. Ardeleanu
csodálatos összeköttetései révén keresztül tudta
vinni azt, hogy a román hadsereg számára
egyedül tőle vásárolnak lovat Magyarorszá-
gon. Ő aztán silány állatokat drága pénzen ad
el a román kormánynak. A Magyarországra
évente többször eljövő román lószorozó bizottság
vezetője Radulescu katonai főállatorvos csak
Ardeleanu szakvéleménye alapján fogad el lo-
vakat és így egész csomó aradmegyei lókeres-
kedő lovait elutasította a főállatorvos, de ugyan-
azokat a lovakat, amikor Ardeleanu sajátja-
ként vezettette elő, már kitűnő anyagnak ta-
lálta a főorvos ur.

A román kormánynál panaszoló lókeres-
kedők ezek: Katona György ópécskai, Rostás
József, Totok János, Lakatos István, Suhajda
Gábor magyarpécskai, Zsivi Stéva pészaki la-
kosok. A panasz ezek nevében történik, de
mögöttük egész sereg, délvidéki kisebb lóke-
reskedő áll, akik majdnem koldusbotra jutottak
Ardeleanu Mihály „szakértelme” következtében.

Alkalmunk volt látni a panaszt, amelynek
főbb vonásai ezek:

A román kincstár évtizedek óta Magyar-
országon szerzi be a hadsereg lószükségletét.
A román katonaság számára szükséges lovakat
csaknem kizárólag délvidéki, arad-, temes-,
torontál- és bácsmegyei kereskedők szállítják.
Évenként többször átjön a román katonai ló-
szorozó-bizottság, amelynek feje ujabban Radu-
lescu főállatorvos. Hosszu ideig jutott a szállí-
tásból a kisebb lókereskedőknek is, de ujjab
időben a majdnem négyezer darab évi ló-

szükségletet kizárólag Ardeleanu Mihály te-
mesvári nagy lószállító adja. Ez az Ardeleanu
évekkel ezelőtt egészen szegény ember volt,
most pedig egyike a délvidék leggazdagabb
kereskedőinek. Az ő vagyonának szaporodásá-
val arányban áll a kisebb lókereskedők pusztu-
lása.

Ardeleanu ugyanis hamis uton szerezte a
vagyonát: a román államot és a kis lókeres-
kedőket súlyosan megkárosította. Ardeleanu ra-
vasz módszere a következő: ő különös jóvi-
szonyban van Radulescu katonai főállatorvos-
sal, aki csak azokat a lovakat fogadja el, ame-
lyeket Ardeleanu jóknak talál. A lóvizsgálat-
nál bizonyos megállapított jel szerint az osto-
rával int a főállatorvosnak, aki már ebből
megérti, hogy melyik lovat kell besorozni és
melyiket kell kidobni. Ebből persze kinos je-
lenetek származnak.

A kis lókereskedők ezelőtt nagy tömeg-
ben vezettek a román bizottság elé lovakat.
Legutóbb például Aradon Katona György
vagy husz darabot hajtott föl Brunhuber Béla
és Wolf Aladár aradi lókereskedők udvarára,
ahol a román lószorozó-bizottság működött. Ott
volt természetesen Ardeleanu is, akinek a mes-
terkélése folytán a román bizottság feje, Radu-
lescu főállatorvos valamennyit rossznak találta.
Sorozat után Ardeleanu olesón megvette Kato-
nától a szép lovakat és gyorsan hajtotta azo-
kat Temesvárra, ahol másnap volt a lószerezás.

Temesvárott már jők lettek azok a lo-
vak amelyek Aradon nem kellettek a főál-
latorvosnak: Ardeleanu valamennyit drágán
megvette mint első minőségűt, holott a lovak
Aradtól Temesvárig több mint ötven kilométer
utat tettek meg. Szegény Katona sirva látta
ezt. Panaszkodott is a főállatorvosnak, de az
néhány semmitmondó szóval felelt.

Hát ez a módszere Ardeleanuak: a kis ke-
reskedők lovait kidobhatja és olesón megveszi
tőlük, hogy ugyanazt drágán eladja a román
államnak. A kis kereskedők kénytelenek potom
áron elvesztesgetni a lovaikat, mert nincsenek
berendezkedve arra, hogy hoszu ideig meg-
tarthatnák azokat, és esetleg vásárról vásárra
szállítsák.

De ennél még külön eseteket is tudnak
Ardeleanu egykori istállóesterei, köztük kü-
lönösen Zsivi Stéva, aki leghosszabb ideig volt
a hirtelen meggazdagodott lókereskedőnél.

— A román kincstár azt hiszi — mondja
Zsivi Stéva — hogy amit Ardeleanu drága
pénzen megvesz, mind jó ló. Ardeleanu állan-
dóan üzte azt a szokást, hogy a besorozott ki-
tűnő minőségű lovakat rosszakkal cserélte
ki. Ez persze csak a sorozó bizottság ha-
nyagsága következtében történhetett meg. Ar-
deleanu a sorozásra kerülő kitűnő lovak
mindegyike mellett egy, e jó lóhoz teljesen
hasonló rossz állatot is tartott az istállóban.
Amikor a jó állatot besorozták, velünk is-
tállóesterekkel a nagy tumultusban hirtelen
kicséréltette és a rosszabb, de hasonló színű
lovat állította be a csoportba. Évekig üzte ezt
Ardeleanu és soha se vették észre. Csak ami-
kor már Romániába hazaértek az állatok, lát-
ták, hogy sok benne a silány. A sorozó bi-
zottság azt mondta otthon, hogy a szállítás kö-
vetkeztében az állatok leromlottak és így min-
den szállítmányból egész csomót kellett potom
áron elárverezni.

A panasz végül azt állítja, hogy a román
kincstár e visszaélések miatt sok százezer ko-
ronával károsodott meg az évek folyamán s
ezért gyors intézkedést kérnek.

Agyonlőtt ezredparancsnok.

— A gyilkosság háttere. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, március 27.

Schlichting német alezredes, a ki a szul-
tán meghívására belépett instruktornak a török
hadseregbe — mint azt ma már röviden meg-
irtuk — tegnap gyilkos merénylet áldozata
lett. A gyilkosságról, a mely egy egész ezred
legénységének és tisztikarának szemeláttára a
Yldiz-kioszkban történt, két verzió kering. Be-
szélik, hogy az első gyalogezred, a melyben
sok albán szolgál, fellázadt, mert Jemenbe
akarták küldeni és a zendülők hoszut forraltak
parancsnokuk ellen. A másik verzió szerint így
történt a gyilkosság:

Tegnap reggel Hasszan Izzet tábornok
hadosztályparancsnok szemlét tartott a taskisai
első gyalogezred fölött, a melynek Schlichting
német alezredes, katonai instruktorként a parancs-
nok. A tábornok és az alezredes ellépett az
ezred arcvonala előtt, a mely vigyázz-állásban
tisztegett.

Schlichting alezredes vezényelt:

— Jobbra nézz!

Az első sorban észrevett egy Resul nevű
albán közlegényt, aki fejét a vezényszó után
balra vetette. A német alezredes odament hozzá
és kezével jobbra fordította az albán katona
fejét, közben mosolyogva jegyezte meg, Hasz-
szan Izzet tábornokhoz szólva, hogy ez a le-
gény sohasem fogja megtanulni, merre van
jobbra-balra.

Amint Schlichting a tábornok felé fordult,
Resul lekapta válláról puskáját és hasba lőtte
az alezredest. A legénység és a tisztek meg-
dermedten állottak. Schlichting elterült a föld-
dön. A golyó hasába furódott és a hátgerincén
jött ki.

Egy szempillantás alatt történt a gyilkos-
ság. A kaszárnya udvarán levő egyik padra
fektették a súlyosan sebesült Schlichtinget, a
gyilkos albán katonát megragadták és guzsba
kötötték. Az alezredes intett, hogy ne bántsák,
hanem vezessék hozzá. Tompa hangon, harag
nélkül, jóságosan kérdezte tőle:

— Bántottalak én téged valaha?

— Nem, soha — felelt Resul.

— Hát miért lőttél rám?

— Mert megsértett, mikor tegnap meg-
igazította fejemen a sapkát — válaszolt az al-
bán közkatona.

— Nem sajnálsz engem? — kérdezte elhaló
hangon az alezredes.

— Ugy sajnálom, mintha apámat öltem
volna meg — mondta sirva Resul.

Saroglyát hoztak időközben, ráfektették
Schlichtinget és elvitték a német kórházba, a
hol estére meghalt. A német alezredes özve-
gyet és négy árvt hagyott hátra.

Konstantinápolyból jelentik: Az albán ka-
tona merényletének semmiféle politikai oka,
vagy háttere nincs. Egy örült ember rémtetté-
nek tulajdonítja a gyilkosságot. A török nép
ama felfogásának ad kifejezést, hogy a gyil-
kosság a Németországgal való jóviszonyt nem
fogja felbolygatni. A török hadügyminiszter a
kamara nyílt ülésén ünnepélyes nyilatkozatot
fog tenni a hitelt kér a meggyilkolt alezredes
családjának felszegélyezésére.

Egy török tiszt előadása szerint Schlich-
ting alezredes több ízben mutatta az irányt
lovaglőostorával, s közben egyszer könnyen
megérintette a katona arcát. A katona még ré-
gebben két éles töltést tett félre, s napokkal
azelőtt megmondta, hogy ha a német tiszt
még egyszer megérinti az arcát, lelövi őt.
Schlichting természetesen nem tudott arról,
hogy az albánok mily érzékenyek s az arc
megérintését a legnagyobb sértésnek tekintik.

Az alezredes utolsó szavai ezek voltak:

Megtettem kötelességemet. Ezredemmel meg-
voltam elégedve, büszke voltam rá. Holttestemet
Németországba vigyék.

Schlichting halála előtt még végrende-
zett és családi ügyeiről intézkedett.

A szultán Vilmos császárhoz a következő
táviratot intézte:

„Schlichting alezredes borzasztó halála nagy
veszteség hadseregünkre nézve. Legmélyebb

sajnálatomat fejezem ki Felsőgednek az eset miatt.

Mahmud Sefkel pasa hadügyminiszter Heringen hadügyminiszterhez szintén táviratot intézett.

Berlinből jelentik: A merénylet hátteréről igen érdekes magyarázattal szolgál egy konstantinápolyi távirat. Az idén történt először, hogy az új török kormány a véderőreform értelmében az albán katonákat éppúgy beosztotta a csapatokba, mint a többi katonát. Eddig az albánok külön csapatot alkottak és velük, kiknek forrongó természetét a török hadvezetőség jól ismerte, nagyon engedékenyen bántak. Az új véderőtörvény értelmében azonban minden külön jogot megszüntettek és az albán katonákat is szigorú fegyelem alá vonták.

Nemrégiben megtörtént, hogy Szatonikiban, az Alatinivillában egy albán katona lelőtt egy tisztet. Akkor azt adták okul, hogy összeesküvés készül az exszultán kiszabadítására. A valóság ellenben az volt, hogy a tiszt gyakorlatozás közben ki akarta venni a katona kezéből a fegyvert, hogy megmutassa az ügyetlen katonának, hogyan kell helyesen kezelni a fegyvert. A mostani merénylet is az albán katonák fegyelmetlenségére vezethető vissza és a hadvezetőség körében attól tartanak, hogy az albán ujoncokkal még nagyon sok baj lesz a hadseregben.

Miért lett öngyilkos Hirschler tanár fia?

— Az álbecsület halottja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 29

Megirtuk, hogy Hirschler Frigyes orvosnövendék, Hirschler Ágoston egyetemi orvostanár tizenkilenc esztendő fia tegnap öngyilkossági szándékkal halántékon lőtte magát és meghalt abban a pillanatban, amikor súlyosan sebesült állapotban a szanatórium kapuján bevitték.

Az öngyilkos első éves orvostanhallgató volt és tavaly tette le kitűnő eredménnyel az érettségi vizsgát. Mindenki nagyon szorgalmas, eszes tanulónak ismerte és szeretetreméltó modoráért nagyon szerették. Nem volt olyan kivánsága, amit ne teljesítettek volna. Ezért nem tudják megmagyarázni az öngyilkosság okát. Gyanút keltett az a körülmény, hogy az automobilon, amikor szanatóriumba vitték, a haladókló Hirschler Frigyes párbajt emlegetett. Azt hitték az első pillanatban, hogy az érzékeny lelkű fiu valamelyik társával amerikai párbajt vívott és ezért föbbe lőtte magát. Az is gyanús volt, hogy éppen unokahuga esküvője napján lett öngyilkos. Beszélték, hogy a fiatalember szerelmes volt az unokahugába és ezért emelte maga ellen a gyilkos szerszámot. Semmiféle levelet nem hagyott hátra, így bizonyosat nem lehetett tudni.

A szörnyen sujtott, kétségbeesett szülők csak ma tudták meg, hogy milyen ok nyomta fiuk kezébe az öldöklő fegyvert. És az ok majdnem olyan megrendítő, mint maga az öngyilkosság.

Az álbecsület hajtotta a fiut a halálba. Az az álbecsület, amely lovagiaskodásban nyilvánul s a lovagias affér kedvező vagy kedvezőtlen elintézésében merül ki.

Hirschler Frigyesnek afférja támadt az egyik kollegájával. A rencontre súlyos természetű volt s ugynevezett lovagias tere terelődött. A segítők magatartása okozta-e vagy az összeütközés természetében volt, de nem lehetett elintézni.

Az érzékeny és a társadalmi elítéletek alatt álló fiatal ember úgy képzelte, hogy elintézetlen ügye lévén, a becsületét is elvesztette. S ezért inkább eldobta magától az életet, a legszélsőbb kétségbeesésbe hagyván hátra szüleit.

A szörnyű csapás Hirschler tanárt is erősen megviselte. Az eset óta folyton fel és alá jár abban a szobában, melyben a tragédia lejátsszódott. Megöleli a butorokat és erőszakkal sem lehet onnan eltávolítani. Hat órákor a környezete, amely vigyáz a boldogtalan főorvosra, észrevette, hogy Hirschler kirohan a folyosóra és hatalmas ugrásokkal rohan fel a harmadik emeletre. Éppen akkor sikerült utotérni, amikor a tanár át akarta magát vetni a korláton. Amikor látta, hogy minden kísérlete hiábavaló, örvöngeni kezdett és torkaszakadtából kiabálta:

— Gyujtsák föl a könyvtáramat, mit ér a tudomány, ha ilyen csapások érik az embert.

Nem tudták lecsillapítani és az orvos barátai, akik fölkeresték, hogy megvigasztalják, attól félnek, hogy a nagy fájdalom beteggé teszi.

HIREK.

A kellemetlen kibic.

(Huszonegyes az aradi gyorsvonaton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Talán nem jár széles Magyarországon olyan vonat, a melyen ne utaznák mindig egy két olyan utas, aki valamiben utazik. Az első percekben rájuk ismerhet az ember. Ők azok, a kik hangos vicceket mondanak fülkötársaik mulattatására, ők azok, akik dirigálják a vonatot és nem a kalauzok, s ők azok, a kik, ha már kifogytak az élcelésből, összebujva, kártyával szórakoznak.

Ezek a jókedvű utasok csak ritkán kerülnek olyan helyzetbe, ami kedvüket szegné. Két budapesti utazóval, Spitzer és Karf urakkal azonban mégis olyan kaland történt tegnap az aradi gyorsvonaton, amit bizony szívesen elengedtek volna. Kedden délután, miután Petrozsényben elvégezték a dolgukat, felszálltak a vonatra, hogy az aradi kereskedőket boldogítsák látogatásukkal.

Azonban mit tesz Isten? Nem jutottak el Aradra. Alig indult el a vonat, rögtön az ablak mellett lévő két sarokülésre telepedtek s a kis asztalkára tették a kártyát.

- Mit játszunk? — kérdezte Spitzer.
- Talán alsóst? — felelt kérdéssel Karf.
- Erdemes alsóst játszani ezen a rövid uton?
- Ferbli?
- Miért épen ferbli?
- Huszonegyezzünk?

Ebben aztán megállapodtak s váltakozó szerencsével játszottak. Egyszerre azonban Karf örülten nyerni kezdett. Nyert, nyert és folyton nyert és nagy bankkal vonult vissza. Spitzerre került a bankadás sora s ezzel megfordult a szerencse. A derék utazó borus arca földerült. Már épen ő is retirálni akart, amikor kibice rátette a kezét a bankra és a kártyákra.

— Micsoda rossz tréfa ez? — szolt dühösen a kibichez.

— Csak lassan a testtel, — jegyezte meg nyugodtan a kibic és zsebetette a pénzt és a kártyát.

— Ki maga, mi maga? Szemtelenység!

— Tolvaj!

A kibic a többi utas felé fordulva, kimagyarázta magát.

— Addig, amíg Hunyad megyében járt a vonat, elnéztem a tiltott játékot, de most már Arad megyében járunk s ez már az én kerületembe tartozik. Én vagyok a radnai csendőrs vezetője cívilben.

Mivel Spitzer és Karf tovább is erősen kifakadt a kellemetlen kibic ellen, a csendőrmester leszállította őket a vonatról Radnán s ott jegyzőkönyvet vett föl velük, majd följelentette őket a járásbírósnak tiltott szerencsejátékért és csendőrsértésért.

Igy történt, hogy az aradi kereskedőknek nem volt szerencsájük a két utazóhoz, mert az esti vonattal visszatértek Budapestre. A vonaton egyetlen viccet sem mondtak, ami érthető is, ellenben csak alsóst játszottak, ami még érthetőbb.

— Időjárás. E hó 30-án: Enyhe, nyugaton elvélve oszpadék.

— Perczel Dezső gyásza. Budapestről jelentik: Perczel Dezső képviselőt, az Országos Munkapárt elnökét súlyos csapás érte. Felesége bonyhádi Perczel Julia, aki szervi szivbajával már két hónap óta betegeskedett, ma délben hirtelen meghalt. Az elhunyt urinőt e hó 31-én, pénteken délelőtt temetik a József-utca 12. sz. gyászházából. Innen Bonyhádra szállítják a holttestet, ahol másnap délelőtt tizenegy órákor a családi sirboltban helyezik el. Az elhunyt Perczel Mór honvédtábornok leánya volt és az emigráció alatt Londonban született. — Tíz év óta gyötörte szivbaj. Egy hónappal ezelőtt a betegség súlyosabb lett és szanatóriumba kellett őt szállítani. Ma délben szivszélhűdést kapott. Perczel naponta több órát töltött felesége ágya mellett. Ma reggel tíz óráig volt a szanatóriumban és onnan a Ház ülésére távozott. Két óra múlva kapta a hírt, hogy felesége rosszul van. Mire kiért a gyógyhelyre, már halva találta nejét. Az egész magyar társadalom mély részvéttel viselkedik a kiváló államférfiú iránt a gyászeset alkalmából és az ország minden résséről érkeznek részvét táviratok.

— A miniszterelnök a Pool szerződésről. Budapestről jelentik: A képviselőház kivándorlási bizottsága ma tárgyalta az új Pool szerződésről szóló jelentést, melyet Lévy Lajos báró, a bizottság elnöke ismertetett és elfogadásra ajánlott. Falkay Sándor, Magyar Károly és Bornemissza Tivadar képviselők hozzászólása után Khuen gróf miniszterelnök örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a bizottság az új szerződésben az eddigi állapotokhoz képest javulást lát. Utalt arra, hogy az ügynökségek feloszlata folytán remélhető a viszályok megszűnése, vagy legalább csökkenése. A szerződésben biztosított jogokról többet biztosítani nem lehet. A bizottság a jelentést általánosságban és részleteiben tudomásul vette.

— Az állami tisztviselők fizetése. Tudvalevő, hogy az állami tisztviselők küldöttségben jártak a kormány tagjainál és memorandumot is adtak át nekik a szolgálatnak harmincöt évre való leszállítása, a lakáspénznek a nyugdíjba való beleszámítása és az özvegyek, meg árvák ellátása dolgában. A kormány komolyan és behatóan foglalkozik az állami tisztviselők sorsának javításával és elsőbbséggel a fizetés rendezését tűzte ki célul. Az erről szóló munkálatok folyamatban vannak és ha elkészültek, a mi hamarosan megtörténik, akkor a fizetésrendezés alapján, vagyis a számítások szerint szállítják le a szolgálati évet és rendezik a nyugdíjgyet, valamint az özvegyek és árvák ellátását is. Mind ezt teljes alapossággal kell előkészíteni és az állami tisztviselőknek nincs okuk sem aggodásra, sem türelmetlenkedésre, mert ha kívánságaik megvalósítása késik is, csupán rövid idő kérdése, hogy a méltányosságnak megfelelően rendezzék ügyeiket.

— Glattfelder Gyula püspök a felszekezi békéről. Budapestről jelentik: A csanádi káptalan küldöttsége járt ma délben a Szent Imre-kollégiumban, hogy üdvözölje Glattfelder Gyula dr.-t, az új csanádi püspököt. A küldöttség tagjai voltak: Szentkláray Jenő, Grósz József és Blaskovics Ferenc kanokok. Szentkláray Jenő kanonok üdvözölte az új püspököt s meleg szavakkal biztosította az egész csanádi klerus és a káptalan szeretetéről. Végül arra kérte a püspököt, hogy minél előbb jöjjön le Temesvárra s foglalja el új méltóságát. Glattfelder Gyula dr. püspök nagyon kegyesen

fogadta a küldöttséget s válaszában kifejtette, hogy jól tudja, miszerint a csanádi egyházmegye papsága a lelkek művelésében helyes nyomokon halad. Azon lesz, hogy az egyházmegyében a keresztény katolikus erkölcs fejlesztéséért, a papság megaláztatásáért és hivatala teljes magasztalásáért álljon. Végül arra inti a papságot, hogy kerülje a felekezeti surlódást. A küldöttség lelkes örömmel fogadta a választ.

— Személyi változások a pénzügyigazgatóság-nál. Szabó Lajos titkárt áthelyezték hasonló minőségben Debrecenbe, helyébe Csiky Dénes dr. gyergyószentmiklósi szolgabíró neveztek ki fogalmazóvá Aradra. — Kertay Viktor itteni gyakornokot fogalmazóvá neveztek ki Szegedre.

— A városi jég ára. Ma délután a nagyobb jégfogyasztók értekezletet tartottak és elhatározták, hogy azok, akik tavaly a városi jéggel szerződést kötöttek, azzal a kérelemmel fordulnak a tanácshoz, illetve a törvényhatóság-hoz, hogy adja a jéget 1 korona 60 fillérért. Ha a kérelmet nem teljesítik, akkor megtagadják a szerződés betartását és bíróság elé viszik annak eldöntését, vajjon kötelesek-e a magasabb jégárakat is fizetni?

— Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Csornovics Diodor dr., mint a rudolfsnádi ármentesítő és belvizesapó társulat miniszteri biztosa mellé az 1885. évi XXIII. t. c. 124. §-a értelmében alakított véleményező bizottságba Lokaiček Fülöp perlaszi róm. kat. plébánost és Kirchner József dr. rudolfsnádi orvos, földbirtokost tagokká nevezte ki.

— Elhunyt tudós. Bakody Tivadar orvos-tudor az európai híru homeopathikus ma dél-előtt meghalt 86 éves korában. Bakody nevét Európában ismerték és gyakran hívták meg orvosi tanácskozássra az egész világra. Itthon nem becsülték sokra orvosi rendszerét, mégis gyakran meghívták fontosabb orvosi tanácskozásokhoz.

— Áskálódás a görög keleti rutének magyarsága ellen. Egy fővárosi estilap titokzatos mozgalomról számol be, amely a magyar nyelv és a magyar államiság ellen intéződnék, s a melynek célja volna a galíciai, oroszországi és magyarországi görög katolikus rutének egyesítésével megalakítani Kisoroszországot. A mozgalom egyházi és politikai tendenciájú, s Szepticzy András lemergi görög katolikus rutén érsek volna a feje, a magyarországi exponense egy Szentesi Alfonz nevű viharos multu papféle ember. Ez már is sikerre ért el gyanus működésével és a római pápánál is sikerrel interveniáltak a magyar nyelv ellen. Szentesi régóta agitál Pesten a rutén akció érdekében s állandó összeköttetésben állott a lemergi érsekkel. A mult év nyarán két gör. kath. rutén papot csempészett be Magyarországra, akik Kőbányán kezdtek működni. Meller Emil budapesti gör. kath. magyar plébános értesült magyarellenes működésükről s jelentést tett a hercegprímásnál. A lemergi rutén érsek, amikor magyarországi embereitől meggyőződött, hogy magyar nyelven tartják az istentiszteletet, feljelentette a budapesti gör. kath. ruténegyházat a pápánál és követelte a rutén istentiszteleti nyelv használatát, amit a pápa el is rendelt.

— Gyilkos minisztériumi tisztviselő. Bécsből jelentik: Ma este Hofmeister dr. pégyminisztériumi hivatalnok a Burggasse egyik házában lépcsőházában agyonlőtte legjobb barátját, Holtzhaus Ferencet. Hofmeister azonnal letartóztatták és kihallgatták. A gyilkos elmondotta, hogy azért ölte meg Holtzhaus, mert megkérte nővére kezét és legjobb barátja létere Holtzhaus járt közbe, hogy kikoszorúzzák.

— A családi krónika címen lapunk mai számában megjelent tárcacikk írója Szecső Vilmos. Az író neve nyomdahiába következtében kizmaradt a közlemény alól.

— A rendőrség államosítása. Budapestről jelentik: A magyar rendőrtisztviselők országos egyesülete megalakulása óta foglalkozik a vidéki rendőrség államosításával. Már több memorandumot is adtak a különböző belügyminiszterekhez s Miskolczy László budapesti rendőrkapitány ezirányban törvényjavaslatot is dolgozott ki. Ezt a törvényjavaslat-tervezetet ma küldöttség adta át a miniszterelnöknek. A küldöttséget Angyal Armand dr. győri rendőrkapitány vezette, aki kérte a miniszterelnököt, hogy fogadják a rendőrtisztviselők kérelmét. A miniszterelnök megköszönte, hogy a javaslat elkészítésével megkönnyíteni igyekeztek a kormány munkáját. Kijelentette, hogy a kormány a vidéki rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslatot, ami a közigazgatási reformnak első lépése ez év végén, vagy a jövő év elején feltétlenül a képviselőház elé fogja terjeszteni. A küldöttség ezután Tisza István grófnál tisztelt. Itt Miskolczy rendőrkapitány ismertette a rendőrtisztviselők óhajait s Tisza István készséggel ígérte meg támogatását.

— Ha valaki nincs egészen tisztában azzal, miként kell fogait helyesen gondozni, használja a Sanitol fogápoló szereket, az azokhoz csatolt utasítás — egy kis vagyont ér. 1005

— Itt a tavasz. Még nem zöldel a „kert“ a kávéházak előtt, még sok gondos feleség nem engedti jogaiba lépni a felöltőt, de már itt a tavasz. Már bent a lakásokban észreveszük, hogy beállt a várva-várt változás. Az ócska szőnyegeidről szinte előkelőbb véleményed támad, ahogy selyemfényt csal ki belőlük a beözönlő napugár és az erkély ajtaján át nem csap felénk az a háborzongató hideg, ellenben puhább és tompa szelidséggel száll fel az utcai lármá és mint valami új és rég nem hallott muzsika csendül füntünkbe. Ha kitekintünk az ablakon, szinte elámulunk, mennyi kedves és igazán művészi detaillal pazarolt az építész a szemközti házra, amely télen egyhangú, üres homlokzatával oly unalmasan meredt felénk. És az égre tekintve, a felhők nem foglalják le maguknak ilyen a fényt és kékséget, hanem lassu vándorlásukkal még fokozzák a látás gyönyörét. Ha aztán kilépünk a kapun, rég elfelejtett alakok közelednek felénk. Egy ember, aki nagy tömlővel kezében pocskolja a vizet oda, ahol a víz „nem tisztul“ és már érezzük közelségét az időnek, amikor a víz miatt vért kell izzadnia a szegény vízvezeték, igazgatónak. Megjelennek a pehelykőnyű gyermekök az utcákon, bennük a mosolygó fehér babkával, akiket az anyai szeretet aggóva kimélt a hidegtől, ködtől, nedvességtől. Nem mozdultak ki szegények egész télen át, úgy mint azok a jól ismert öreg urak sem, akik most az első napfényre lefogalják maguknak a napos oldalakon a padokat. A sarkon ibolyát kínál feléd két nő kar, már nem az üvegházi virágot, melynek nincs illata, hanem amely ott fakadt, nőtt és bontotta szirmait a szabad természetben, mint az a szemrevaló lányka, aki a virágot gomblyukadba tűzi. És sétálsz tovább és mosolyog feléd minden: a házak, az utcák, a kirakatok, még az emberek is, akik e pedig ugyancsak kemény jégkerget b. ritott a től. De a szívek a langyos tavaszi fuvalomra felengedtek és örülünk mindanyian az éltető, bimbófakasztó tavasznak — és egymásnak.

— Az Aradi Közlöny panaszkönyvéből. Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt szerkesztőség! Panaszszal fordulunk a tekintetes szerkesztőséghez s arra kérjük, legyen olyan kegyes a mi érdekünkben illetékes helyen szót emelni. Nekünk ugyanis, akik az erdő alatti gyakorlótér közelében levő utcákban lakunk, nap-nap után kellemetlen látványban van részünk. A honvédelmi naponta kora reggel kimegy gyakorlatozni a család alatti térségre, néhány altiszt vezetése mellett. Az altisztek azonban talán tulbuzgóságukban, talán a saját mulatságukra, már a térre vezető utcában megkezdik az abrikolást: felhangzik a vezényszó s a legények végzik a gyakorlatozat. Persze ez nem megy valami simán, az altisztek brutális cáromkodásokkal fűszerezik a vezénylést s ez, valamint a gyakorlattal járó lármá, fegyverzörgés a környékbeli lakosság reggeli nyugalmát teljesen felzavarja. Nem

hisszük, hogy a vezetőség ezt az eljárást helyesítheti, mert hiszen elég alkalom van az egzecirozásra a gyakorló-téren. Minek azt már a városban kezdeni? Több környékbeli lakos.

— Németh Jánosné divattermében Deák Ferenc-utca 30. készülnek a legújokétele-ebb kivitelű angol és francia toillettek. A tavaszi divatújonságok megérkeztek, melyeknek megtekintését és az előkelő hölgyek szíves pártfogását kéri, Németh Jánosné. 868

— Kertészollók, kertészkek, oltókések és konyhakések dus választékban ugyiszintén görkorcsolyák mérsékelt áron kaphatók, Náder J. késművesnél Andrassy-tér, (Minorita palota.) 491

— Discretió mellett azonnal és ocsón készítt mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— Ridikül, kizitaska újonságok, bőrdöök, sportcikkok, tenniszverők, labdák és hálók futball, fűleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk, legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

— Szabó-féle pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 101

SPORT.

+ Vivás a középiskolákban. Lapunk mai számában megjelent ama sporthire vonatkozólag, mintha Maione vívómestert a középiskolákhoz szerződtenék, a középiskolák igazgatója kijelentik, hogy Maionét ilyen célra nem szerződtenek, mert hiszen az iskolák rendelkeznek arra képesített tanerővel.

+ Az aradi Hajós Egylet tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett, Jancu Kornél dr. alelnök elnöklésével. A választmányok az egyesület mult évi működéséről szóló jelentése szerint a tagok intenzív működést fejtettek ki, számos kirándulást rendeztek, melyek közül legtávolabbi a Radnáról levezés volt. A mult évben a hajópark egy skiff és egy tanuló csónakkal gyarapodott. Az elnök jelentést tett az Országos Regatta-szövetségbe való belépésről, minekfolytán az alapszabályok a szükséghez képest módosítottak. Ezután a közgyűlés elhatározta, hogy a csónakházat öltözővel kibővíti és utasította a választmányt egy új négyes csónak beszerzésére. Az új tisztikart a következőképen választották meg: ügyvezető elnök: Reisinger Ferenc dr., alelnök: Jancu Kornél dr. és Holländer Emil, titkár: Rácz Sándor dr. pénztáros: Weisz Hugó, ellenőr: Holländer Alfréd, ügyész: Singer Jenő dr., szertáros: Mannheim Aladár dr., művezetők: Schuster Ödön dr. és Brasch Aladár dr., orvos: Auszterweil László dr. A választmány: Molnár László, Gábor Sándor, Vadász Armand dr., Kell József dr., Herczog Sándor, Fleischman Jenő, Grabner Károly, Flam Miksa, Faragó Alfréd, Szeibert Ferenc és Kell Lajos. Az egyesület az evezést a napokban már megkezdte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. M. A tudósításokat elfogadjuk. Böcklin. Élvezettel olvastuk. Sorra kerülnek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Külföldön rendelhető iparcikkek. Az iparfejlesztésről szóló 1907. III. t.-cikk 13. szakasza értelmében a törvényhatóságok, valamint alájuk rendelt hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények ipari szükségletei és munkálatai rendszerint a magyar korona országainak ipara révén fedezendők; és e kötelezettség alól egyes iudo-

Végladás! 1258 **Csak rövid ideig!**

Konyhaberendezési és háztartási cikkekben

gyári áron jóval alul. **Alkalmi bevásárlási forrás.**

KOHN JÓZSEF bádogos, vízvezeték berendező és jégazekrény gyár **Arad, Minoritá-palota.**

Végladás!

Üzletfelosztás végett alkalmi vétel. **Műhelyem és jégazekrény nagyraktáram tovább fejlesztve.**

Arad, Batthyányi-utca 32. szám.
Telefon szám 888.

kolt esetekben a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával a belügyminiszter jogosult engedélyt adni. Vannak azonban oly cikkek, amelyek ugyan rendszeres szükségletet képeznek, de hazánkban ezidő szerint elő nem állítanak s ezért a nevezett iparcikkek külföldről való beszerezhetősége szükséges engedélyt a belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértéssel 1911. évre megadta. Ezek az iparcikkek a következők: aktafűzőgép, ampéreméter (iskolai célra hazánkban is készíthetik), anilinfestékek, arabmészga (darabos), ár, asbesttömeg, bársony, cérnagomb, cipógomb, cipészvarrógépek, csontgomb, ébresztőórák, fénymásoló milliméterpapiros, forgópisztoly, grafitolvasztótégely, gummiágybetét, habkő, hajnyírógép, hegedűhur, horgolótű, hőmérő, irógép, ivlámpaszén, kaloriméter, kokusz lábszönyeg, légsúlymérő, litográfiai kő, másoló kő, másoló vászon, mérőpálca, mérőszalag vászonnál, mikroszkop (iskolai célra belföldön is készül), milliméterpapiros tekercsekben, nedvességmérő, nyomdakő, olló (irodai és sebészeti olló hazánkban is készül), ólompapír, óra (zseb- és villamosüzemű órák gyártanak hazánkban is), óraüveg, palatábla, palavessző, parafa, hólyagpapiros, ptaniméter, platinosésze, polyméter, raffiánás, staniolpapír, szijgyártótű, üveggyöngy, üveg-toll, varrógéptű, voltméter.

A többi cikkeknek külföldről leendő beszerezéséhez továbbra is esetenként kérendő ki az engedély.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 29

Amerika 1 1/2-ét olcsóbb. Kínálat, vételkedv korlátozott, 8 ezer mm. 8-10 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárás	2 órai zárás
Buza 1911. áprilisra 11.50	11.51	11.60-11.61
Buza 1911. májusra 11.35	11.34	11.41-11.42
Buza 1911. októberre 10.70	10.71	10.79-10.80
Rozs 1911. áprilisra 8.20	8.21	8.30-8.31
Rozs 1911. októberre 7.98	7.99	8.05-8.06
Tengeri 1911. májusra 5.61	5.62	5.69-5.68
Zab 1911. áprilisra 8.61	8.62	8.63-8.64
Zab 1911. októberre 7.25	7.26	7.26-7.27

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnovának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként koronás értékekben.)

1910. Márc. 29

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.45	10.50
76	10.50	10.65
77	10.60	10.70
78	10.70	11.80

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.40	10.45
Rozs	7.20	7.25
Arpa	7.40	7.45
Zab	7.80	7.85
Tengeritöl	5.00	5.05

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Márc. 29.

Magyar aranyjárdék 4%	111.40
Magyar koronajárdék 4%	91.50
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.50
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.90
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.00
Magyar nyeregmérsorsoragy kölcsön	223.00
Tiszasszab. és szegedi sorjárány kölcsön	155.00
Osztrák járadék papírban	92.80

Osztrák járadék ezüstbe	98.70
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronajárdék 4%	92.90
1860. évi osztrák államsorajegy	182.00
Osztrák-magyar bankrészvény	19.20
Magyar hitelbank-részvény	849.00
Osztrák hitelintézet részvény	674 1/2
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	757.00
80 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márka	117.42 1/2
London vista	239.87 1/2
Paris vista	94.90
80 márkás arany	23.48

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

Márc. 29.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban --- fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban --- fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 172-174 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 174-176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselétssám: márc. hó 26. napján volt készlet 17444 darab, márc. 27. napján előhajtott 735 darab, márc. 27. napján elszállított 331 darab, márc. 28. napjára maradt készletben: 17848 darab. A hizott sertés üzlet irányzata nyugodt.

Feloldás szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1911. március hó 30-án:

A) bérlet A) bérlet

Zsigmondy Anna vendégfelleptével:

A muzsikus lány.

Operette 3 felvonásban. Irta: Buchbinder Bernát. Fordította: Méray Adolf. Zenéjét szerzte: Jarnó György.

SZEMÉLYEK:

Eszterházy	Ladislav J.	Elena	Zalay Margit
A hercegné	Benkóné.	Brigitta	H. Fekete E.
A fiatalherceg	Sütő Mancl.	Rézi	Zsigmondy.
Haydn József	Várnay Jenő.	Péter	Heltai Jenő.
Károly	Huszár K.	Salamon	Vass Jenő.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 30-án, csütörtök

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Illatos havanna. Humoros. — 2. Egy test, egy lélek. Szenzációs dráma. — 3. Az eszkimók országa. Szenzációs természetutáni felvétel. — 4. Két öreg fiú. Kacagató bohózat. — 5. Nászut. Dráma. — 6. Bandika és a pesti gyerek. Vigjáték. — 7. A nikói templom. Természet után. — 8. A megtorlás. Szenzációs dráma. A legkiválóbb párisi művészek előadásában. — 9. Pathé zsurnál. Aktuális események mozgófényképekben.

Előadások d. u. 1/2 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma csütörtök, 1911. március 30-án:

1. Cambridge. Természetutáni látványos felvétel. — 2. Az elűzött asszony. Eblekép. — 3. Mörög, mint csibész. Komik. s. — 4. Bucsú örökre. Dráma. — 5. A festő felforgja. Kacagató bohózat. — 6. Arizath. Római dráma. 400 méter hosszú kép. Nagy látványosság. — 7. Bobbi pincér lesz. Komikus kép.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-és hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/2 órákor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtáron kalap nélkül megjelenni.

NYILTÉR.*

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt veivőinket és a n. é. közönséget, hogy **ugy az üzletmenet, mint a házhozszállítás akadálytalanul folyik tovább**, mivel az e hó 24-én támadt tüzesetnél csak két raktárhelyiség égett le — szén nem.

További szíves megrendelést kérve, jegyzünk 1842

kitünő tisztelettel

Kneffel Károly és Fia
szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

n. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb ártól. 4407

SALAMANDER

cipők elárusítása.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „**SALAMANDER**” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „**SALAMANDER**” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 .

Telefon **WEINBERGER JÁNOS, ARAD** Telefon 312. sz. 312. sz.

ELSŐRENDÜ CIPŐÁRUHÁZA. TESSÉK A KIRAKATOT MEGTEKINTENI!

HA
hull a haja
vagy
korpás a fejbőre

mint a legökélefebb
és biztos hatású szert,
egyedül a világhírű:::

Dr. William Patterson-
féle
American-Hair Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár: 1191

Arad és vidéke részére

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2. sz.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alag-utca 5. szám.

1107
Kérlek megemlíteni kérem össze nem tévesztendő. Kérjen árlapot. 22

IL LIC S SIMON
ARAD, HAL-TÉR 13. SZ.
HALNAGYKERESKEDÉS

Mindenemű magyar, orosz és romániai sóshaiak legnagyobb raktára, beszerzési forrása, készlete és szállítása legelőnyösebb napi áron. — Rendelés esetén pontos címet és a végállomás jelölését kérem. 00

Kérlek megemlíteni kérem össze nem tévesztendő. Kérjen árlapot. 22

Alkalmi vétel!

A március 31-én kezdődő vásár alkalmával kitűnő minőségű karlsbadi és, fayance, majolika és

TARAKOTA

porcellán áruk

gyári áron adatnak el a

Ferenc-téren felállított sátorban. 1315

Igen ajánlatos, hogy a már ugyis közeledő husvét, menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyakat most szerezzük be, mert ilyen alkalmas vétel csak igen ritkán kínálkozik, különösen most, amikor a legszébb, legfinomabb és legmodernebb újdonságokkal szolgálhatok t. vevőimnek.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség szíves támogatását

Himler H., Ferenc-tér.

Lakások kiadók!

Igen élénk forgalmu helyen

Boros Beni-tér (Fő-ut)

15. számu házban

nagyobb és kisebb **lakások** részben **fürdőszobákkal**, kisebb, nagyobb **üzlethelyiségek**, **istálló 4 lóra**, 1 nagy

gabona raktár

és egy 450 négyzetméter területű vasgerendákkal épített **pinchelyiség**, **raktár** vagy **borpincének**

f. évi május 1-től kiadók.

Bővebbet ugyanott, a házmeztérnél. 1208

YOGHURT.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a **Yoghurt** gyártását megkezdtem és azt naponta saját tehenészetemben termelt frissen fejt és sterilizált tejből eredeti kulturákból állítom elő. Mivel a Yoghurt csak friss állapotban kellemes azért csak az előre megrendelt mennyiséget készítem és azt cca 250 gramos edényekben 20 fillérért hozom forgalomba.

Minden üvegért 20 fillér betét teendő le.

Tájékoztatásul megemlítem, hogy Dr. Meschaikoff a párisi Pasteur intézet igazgatója szerint a Yoghurt megakadályozza az erjedési és rothadási folyamatokat a belekben megöli a bél bacilusokat (a rothadó anyagok megmérgezik a szervezetet és siettetik az öregedést) így a Yoghurt egyike azon készítményeknek a melyek az idő előtti megöregedésnek gátat vetnek, illetőleg az élet kort meghosszabbítják.

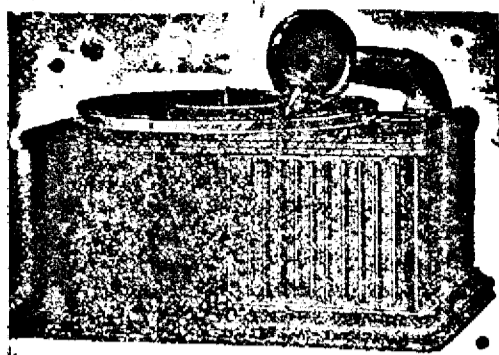
Ugyanilyen értelemben nyilatkoztak Cohendy, Pochon, Brunon, Guerbet, Duclax stb.

Használják gyomor, bél bajok sápkor, vérszegénység, vese, máj bajok stb. ellen és mint általános tápszert mindenkoru egyéneknek.

G. Földes Kelemen

gyógyszertára és orvosi laboratoriuma

Arad, Telefon.

„EUFON“

a legkisebb térfigatú és legolcsóbb típusú
nélküli **BESZÉLŐGÉPEK** kizárólagos
egyedárusító **ARADON**

Rauch és Szathmári

üveg-és porcellánkereskedés
József főherceg-ut 9.

ahol kedvező fizetési feltételek mellett, úgy „EUFON“ mint **PATHE** rendszerű „EUFON“ beszélőgépek és hozzávaló művészi felvételű lemezek kaphatók. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum“

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek.

Apró hirdetések.

Kiadóhivatalunkba

a tegnapi napon a következő jel-
igés levelek érkeztek:

„Fekete szem 24.“

„Társ. könyvelő.“

„Carmen.“

„Telemes barátság.“

„Sürgős.“

„Sorsüldözött 30.“

„Dohánytözsde.“

Ma!

Részemre nincs már ideje, annyira elfoglalja barátnője? Emlékezzék mindezt előre megjósoltam. Mielőbb beszéljenem kell önnek Es. 1371

Fiatal leány könyvelő

esetleg kézimunka üzletbe ajánl-
kozik. Gép- és kézimunkákban
teljesen jártas. Ajánlatokat „G. K.“
jeligére a makói postára. 1358

Vizlerő jürész vagy malom

kerestetik haszonbérbe huzamo-
sabb időre. Szabó Károly, Alcsill.
1321

Teljesen jártas,

ügyes építési rajzoló felvétetik
Reisinger József építésznél Nagy-
várad, Szilágyi Dezső-utca 20.
szám. 1344

2 Souterain helyiség

üzletnek, vagy raktárnak. Wesse-
lényi-utca 1 alatt kiadó. Bővebbet
Grallert ékszerész üzletében. 1370

Egy

varrógép mechanikus azonnal fel-
vétetik. Ugyanott helyi ügynökök
magas jutalékkal és fix fizetéssel
kerestnek. Singer és Társa For-
ray-u. Nádasdy-palota. 1269

Ebédoszt

Igen jó ízletes házikoszt, négy tál
étel naponta, jutányosan kapható,
házon kívül is. Kulpinnénél, Deák
Ferenc-utca 88. Ajtó 2. 1246

Keresek

kétéves gyermek mellé falura, egy
tisztességes 30 év körüli nőt, aki
a takarítást is végzi. Felvilágosi-
tást Edelspacher-utca 6. sz. I em.
11. lehet szerezni. 1343

Erzsébet királyné-körut

5. szám alatt egy modern négy-
szobás lakás május hó 1-től kiadó.
1334

Kiadó május 1-re

két szoba, konyha, éléskamra, min-
den hozzátartozóval, parkirozott
udvarban, ugyanott egy szoba
kiadó butorral, vagy anélkül. Bel-
város, Határ-utca 4a. 1845

Elsőrendű fedrászdó

ki a legkényesebb igényeknek is
megfelel, alkalmi fésüléseket vál-
lal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-
utca 10. 4588

Zavaszai ötvallapok

Berlini Saison album K. 1.— (már
előjegyezhető). Reveue Parisienne
K. 2.50 és 3.—, Grand Album de
Blouse K. 5.—, Chic Parisienne
K. 4.— Divat Salon 50 fill. Kis
Blous album K. 1.50 Wienerin K.
1.20. Minden bel- és külföldi di-
vallap és folyóirat előfizethető.
Ingasz I. és Fia könyvkereskedé-
sében Arad, Andrassy-tér 16. sz.
555

Jég

mű vagy természetes jég, háztartási cé-
lokra április hó 1-től naponta ház-
hozszállítva 6 és 7 koronás havi bér-
letben előjegyezhető és megrendel-
hető az Aradi jégtelep jéggyár-
nál. Telefon 199. szám. 1017

Eladó

három 3 szobás és három 2 szo-
bás lakásokból álló ház Flórián-
utca 14a. Bővebbet ugyanott. 1270.

Erdély legforgalmasabb

városában a főtéren, kedvező fel-
tétel mellett, fűszer-, csemege- és
festék-üzlet, kiváló jó forgalommal,
más vállalat miatt sürgősen eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 1386

Berendezés,

rőfös és rövidáru szakmából, 2
utcai kirakatszekrényvel eladó.
Megtekinthető: Menczer Márton-
nál, Árpád tér. 1179

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és

himzéshez oktatásra fölvé-

tetnek.

Telefon 633. szám.

Fischer Armin

szobafestő és mázolómester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázoló-
munkákat legegyszerűbb kivi-
teltől legdiszesebbig, továbbá
természetes fautáztatásokat (flo-
derozást) színes üvegekkel ki-
rakott gipszfestést úgy hely-
ben, mint vidéken. 101

4401—1911.

Hirdetmény

A nagym. m. kir. földműve-
lésügyi miniszter ur 5400—911
számu rendelete értelmében fel-
hívjuk mindazon munkaadókat,
hogy a szolgálatukban álló minden
egyed gazdasági cseléd után az
„Országos Gazdasági munkás és
cselédsegély pénztári“ javára
jogerősen megállapított 120 fillért
haladéktalanul, de legkésőbb folyó-
év április hó 1 ig a városi adóhi-
vatalnál annál is inkább fizessék
be, mivel a fennálló törvényes
intézkedések értelmében esetleges
baleset esetén a munkást megillető
segélyek csak az esetben lesznek
kiszolgáltatva, ha 120 filléres díj
az esedékességkor legalább 30-
nappal a baleset előtt tényleg be-
fizetve lett.

Egyidejűleg figyelmeztetjük a
munkaadókat, hogy ha cselédeknek
számában vagy személyében az
általános összeírás foganatosítása
után — változás áll be, akkor a
változás az új cseléd szolgálatba
lépésétől számított 15 napon belül
a községi előjárásnak (városi
adóhivatalnak) szóval vagy írásban
bejelentendő és a hozzájárulás-
díj ezen bejelentés alkalmával
(tehát április hó 1-e előtt is) azon-
nal befizetendő: a cselédek sze-
mélyében beállott változás esetében
azonban a díj természetesen csak
akkor fizetendő meg ha a munkaadó
a 120 fillért a szolgálatból eltá-
vozott cseléd után azon évre még
nem fizette be.

Arad, 1911 márczius hó 4.

A városi tanács.

Valódi
francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus
választék. Javítások és villany-
ernyő készítesek elfogadtatnak
Városi és megyei telefon 808.

A „Magyar Bank Kereskedelmi részvénytársaság“ Bélapátfalvi Portland cementgyárának képviselőjét átvettük.

1367

Megrendeléseket felveszünk waggonrakományonként és kisebb mennyiségű eladásra raktárt tartunk.

Korniss Testvérek

A R A D.

Telefon 187 és 501.

Telefon 187 és 501.

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületvasalásokat, vaskerítéseket, sűrűcsokat, takaréktűzhelyeket és mindennemű javításokat pontosan és jutányos árakon.

Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentes n.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

1175 Barthl János.

Husvétii

prágai sonkát

ajánl olcsó árban cs. kir. udvari katonai

postaforgalmi szállító

ugyszintén legfinomabb prágai gyógysonkát, karajt, császárhúst, oldalast és több mint százféle tartható szalámikülönlegességeket. Próbánál elegendő a cím feladása. 1360

Jos. Tumpach,

Serowitz Böhmen.

31—1911. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbíróságnak 1911. évi V. 13/1. számú végzése következtében a kir. közalapító ügyészség által képviselt a szemlakai közalapítványi uradalom javára 1044 kor. 37 fill. s jár. erejéig 1911. évi január hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 16200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 45 ökör, 18 ló és 4 tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíróság 1911. évi V. 13/1. számú végzése folytán eddig összesen 129 kor. 40 fillérben bírólágg már megállapított költségek erejéig, Szemlakán végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1911. évi április hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megiegy-

zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécska, 1911. évi március hó 29. napján.

Szabó Imre.

1369

kir. bír. végrehajtó.

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

k a p h a t ó.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55—515. 978

1274—1911 p. m.

Hirdetmény.

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége I. Ferencz József által országglása megkezdésének 60-ik évfordulója alkalmából legkegyelmeseb alapított emlékkereszt elnyerésére vonatkozó rendelet hivatalomban betekinthező.

Felhívom azokat, kik érdemkereszt elnyerésére igényjogosultsággal bírnak és az érdemkeresztet elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban 1911 április 10-ig jelenkezzenek.

Arad 1911 márciusus hó 8-án.

Kádas Kálmán
főjegyző

AKI
zamatatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 381 Rumkivonatot.
Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.
Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél

Vezérképviselő

Arad részére ki magánfeleknél jól van bevezetve és megfelelő tőkéje, vagy jótállója van,

kerestetik

8 szabadalmazott és már sok városban bevezetett tömegcikk eladására, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen, verseny nélküli, szavatolva sikeres eredményért.

Szíves ajánlatok „Hoher Verdienst Zagreb W. E. 8480.“ jelige alatt an die Anoncen Exp. Rudolf Mosse Wien I. kéretnek.

6914

!!Hirnévre!!

szarok szert tenni az Oloróság terén! Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és szép áru olcsón adok — Elvem eddig is az volt, hogy a legjobbat, a legjavából, kevés pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

száját érdekében nézze meg azt a hatalmas választékú cipő, kalap és uri divat cikkeket, melyek a tavaszi Saisonra már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.
(A volt Winternitz-féle helyiség.)

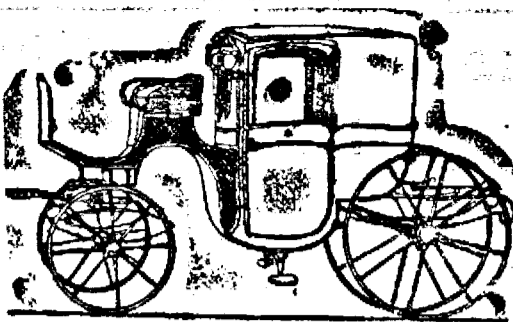
Nagy cipőjavító-műhely a vevőközönség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöztetnek. Kérem kirekattaim megtekintését.

Knitzky Ignátz

Kocsigyártó

Aradon, József főherceg-ut II.

Május 1-től Varjassy J.-u., megyei
közkórházzal szemben, saját ház.

Átköltözés miatt ajánlja dusan felszerelt

kész koesi raktárát

a t. vevőközönség figyelmébe, ahol a legszebb kocsik jutányos árért kaphatók. Elvállalja minden szakma vágó új munkák készítését és javítását a legpontosabb kivitelben. 5846

Szinészek és énekesek

kiváló eredménnyel használják

a Rozsnyay-féle

Eucalyptus Menthol-Drageé-t!

A szápadlás és torok szárazságát megakadályozza.

Egy doboz ára: 1 korona 50 fillér.

Alpesi gyomorsepp

Alpesi gyógynövényekből készült erősítő-szer, mely az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza. 1 nagy üveg 1 kor. 40 fill.

Gyomorégés, felbőfőzés ellen igen kiváló jó hatása

Dr. Rozsnyay étpora.

411

Egy doboz 70 fillér.

Kitűnő zamatu rumot készíthet házilag a

Rozsnyay-féle rum eszenciával

Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fill.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakma végo munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szelgálatl 3951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

587

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserelelnek. TELEFON 438. TELEFON 438.

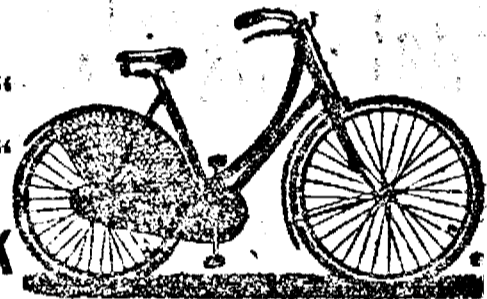
Megérkeztek!

A legújabb modelu

„Puch“, „Premier“

és „Adler Viktória“

kerékpárok

rendkívül olcsó árban, jutányos fizetési feltételek mellett.

HAMMER VILMOS

műszerész Arad, Szabadság-tér 7.

Dus választék: gummi, lámpa, esengőkben. — Nagy szak-szerű javítóműhely. Telefon 66. szám.

Jaj de fáj!!

a fejem a sok

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■■ félárban ■■

szeresheti be nála szükségletét.

877

Elegáns, finom, szép és jó árut csak Korányi tud olcsón adni.

Győződjék meg!

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré“ sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátifájás és csuszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer. —

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

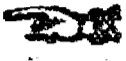
44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ARPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welsz drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Telefon 275. sz. Telefon 275. sz. Ajánlja a legjobb minőségű
VAS ÉS TÁRSA építési
 Arad, Boros Beni-tér 6. sz. **anyagát**

Körösbányai építő- és darabos meszet, valamint gipszet. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben horayelt és hódilarku eserepeket, sajtolt téglákat, nádlomt, Beccsini-, Román- és portland-cementet és mindennemű cementárut, u. m. cementcsöveket, cementlapokat, kutyűrűket stb. dolgokat. 924

 Saját magának ellensége az, aki drágán vásárol, mikor ugyanazt 30%-al olcsóbban kaphatja:

Varga József
 asztalosmestereél 1199
 Arad, Kápolna-utca 6/b. sz. a. ahol a legizlésebb bu-
 torok vannak raktáron.

Fischer Testvérek
 sodonyos övet, korlásfonal, szitaárak és acélodrony ágybetét készítőik
 Arad, József főherceg-ut 18. sz.
 Gyártótelep:
 Kossuth-utca 45. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 748

Megnyilt

Husserl Macó jég szekrény-gyáranak

mintaraktára

Feray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy hűtők. — Különlegesség szénsav és légnomású sörkimerő, szekrényekben.

Uj rendszerű jég és jég szekrény bérlet. 1249

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlővesszőket ajánl gyökere és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG
 szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251
 Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.
 Telefon 229.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON. 361

Teljesen használatlan palissander

ebédlő

és cseresznyefahálószoba legujabb divat szerint, művészi kivitelben, különös körülmények folytán legolcsóbban eladó.

Megtékinthető Ferdinánd-utca 4. sz., a házmesternél. 1254

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
 Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába javításokat olcsón és pontosan. Mérleg hi-elesítését olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalom. Varrógép és kerékpárok jutanyos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

U rak figyelmébe

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendelési kényszer nélkül nagy bel- és külföldi szövet raktáramat az

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferencz-utca 40. sz. (Dr. Winte-féle házban) nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabású zakó öltöny vagy felöltő, finom szövetekből kifogástalan kivitelben, mérték után részleifizetésre is kapható. 1308

Becsés pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

Radó Gyula

Szabott árak.

=== új divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Legkiválóbb tavaszi
ujdonságok
női felöltőkben

Kész costümök, trottéur kivitelben
Kész costümök zsinorozott divatfagerekben
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legújabb divatblousok, pongyolák, juponok,
Kész női aljak

959

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.

Városi és megyei telefon 826. sz.

Uj cipőüzlet

folyó évi április hó 1-én nyílik meg.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy 23 év óta fennálló cipészüzletemet **megnagyobbítottam** és ahhoz

1317

~~az~~ férfi-, női-, és gyermekcipő

kész áruraktárt rendeztem be,

melyben a vásárló közönségnek **szép, jó és olcsó áron** nagy választékban, a legfinomabb kivitelben állnak rendelkezésre. — — — Szives párfogatásért esedez

KLEIN JÓZSEF

ARAD,
Petőfi-utca sarkán.

Egyben a helybeli, úgy a vidéki cipésmester urak tudomására hozom, hogy a mai kor igényeinek megfelelő „felsőréssz” műhelyt is rendeztem be és úgy ezek elkészítését, mint mindennemű tűzéseket legszebb kiállításban és legolcsóbb ár szerint elfogadok.

1317